

Ras Kraabziel

VOOR NEDERLANDSTALIGEN IN OMAN

KINDERFEEST

Fotopagina

OMAN - DINOLAND

LEVEN EN WERKEN IN SOHAR

DUTCH NIGHT 2016 MET THE BRAT PACK

JUNI 2016
JAARGANG 31 / NUMMER 3

HET HOLLAND COMITÉ
PRESENTEERT:

KICK OFF PARTY

Rio 2016

VRIJDAG 23 SEPTEMBER

8 PM @ SOHAR GARDEN OP RAHRC

KAARTVERKOOP START 1 SEPTEMBER 2016

TICKETS: 5 OMR LEDEN, 7 OMR NIET-LEDEN RAHRC

DRESS CODE: OLYMPISCHE SPELEN

VOOR VRAGEN: HOLLANDCOMITE@GMAIL.COM

En daar ligt alweer de laatste Raskrabbel van jaargang 2015-2016. De temperatuur is weer lekker hoog, en het aftellen naar de zomervakantie is begonnen. Vooral wie kinderen heeft neemt vaak een lange break in Europa, om af te koelen en natuurlijk familie en vrienden op te zoeken. Helaas betekent de zomer meestal ook dat we afscheid moeten nemen van vrienden van hier, die we na de zomer niet meer terug gaan zien in Oman. Zo nemen wij als redactie afscheid van Hedwig Rovers, onze correspondent in Salalah. Zij is in april met haar gezin verhuisd naar Kenia. Bedankt Hedwig dat je Sunny Salalah de afgelopen jaren wat dichterbij hebt gebracht! Ook een bedankje voor Alexandra Jansen, die de opmaak van deze Raskrabbel heeft verzorgd nu Hinke Catsburg na de geboorte van dochtertje Mia met zwangerschapsverlof is.

In deze Raskrabbel kijken we zowel achter- als vooruit. We blikken terug op een paar leuke evenementen, met fotopagina's van het Kinderfeest, de Avondvierdaagse, Dutch Night en Koningsdag. Maar we hopen ook wat inspiratie te geven voor nieuwe dingen om te doen in de komende vrije tijd: een mooie autotocht maken door drie bijzondere wadi's, een indrukwekkend boek om te lezen, naar de winkel voor een kunstig en 'Vrolijk' bloemstuk, een ontdekkingsstocht door Sohar en de beste tentjes van Muscat voor je Arabische take away!

Uiteraard ontbreken onze vaste rubrieken niet, en we hebben een paar interessante reportages. Op de harde bodem in Wadi Al Jizzi zijn aanwijzingen te vinden over het leven van lang geleden. Bleda Düring van de Universiteit Leiden schrijft over het archeologische project in de regio Sohar, dat probeert een verklaring te vinden waarom Sohar soms druk bevolkt was en soms juist niet. Axel Hartman gaat nog verder terug in de tijd. Zijn vondst van dinosaurusbotten in Oman heeft het beeld dat paleontologen hadden van hoe dit deel van de wereld er 70 miljoen jaar geleden uitzag ingrijpend veranderd. Kortom, een kijkje op andere tijdperken van Oman.

Met deze Raskrabbel komt u de zomer hopelijk goed door.

Tot in het najaar!

De Raskrabbel is een tijdschrift voor alle Nederlandstaligen in Oman en verschijnt drie maal per jaar.

Kostenloos aan te vragen in Oman via Hetty Schuiling of via het emailadres: raskrabbel@hotmail.com

Heb je een leuke bijdrage voor de Raskrabbel? Lever dan per mail - raskrabbel@hotmail.com - je tekst aan in een Word-document. We houden circa 450 woorden per pagina aan, dan is er nog wat ruimte voor foto's. Afbeeldingen graag apart aanleveren in hoge resolutie (300 dpi) als jpg, tiff of eps-bestand. De redactie van de Raskrabbel neemt in principe de aangeleverde stukken integraal over. Echter behoudt zij zich het recht voor om teksten aan te passen. Teksten worden gescreend op grammatica en spelling.

HOOFDREDACTIE
Erika Hoefman

REDACTIE
Barbara de Goederen
Roos Lankhaar
Erika Hoefman

LAY OUT
Hinke Catsburg
Lidewij Schellevis

DISTRIBUTIE
Hetty Schuiling

FOTOGRAFIE
Agnes van der Gaag
Hetty Schuiling

**FINANCIËEL BEHEER
EN ADVERTENTIES**
Jorn van Doren

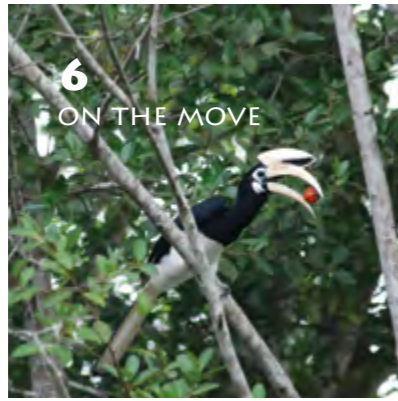
WEBSITE
www.nederlandersinoman.com

ADVERTEERDERS
KLM, BB&L, Qurum Medical Centre,
Millennium Resorts

Deze uitgave wordt mede mogelijk gemaakt door het Holland Comité.

V.L.N.R.: Hetty Schuiling, Lidewij Schellevis, Agnes van der Gaag, Roos Lankhaar, Hinke Catsburg, Erika Hoefman, Barbara de Goederen

VASTE RUBRIEKEN

- 3 Voorwoord
- 4 Inhoudsopgave
- 5 Holland Comité
- 6 On the move
- 11 Schrijverspen
- 16 Restaurant Review
- 26 Ik en mijn sport
- 35 Boekrecensie
- 40 Financiële perikelen
- 42 Prikbord

REPORTAGES

- 8 Van Oman naar Nederland
- 14 Oman - Dinoland
- 18 Mijn baan in Oman
- 22 Wadi Bani Kharus naar Sahtan via Wadi Bani Awf
- 28 Nederlands archeologisch onderzoek in Wadi al Jizzi
- 30 Leven en werken in Sohar
- 32 Dutch Night 2016: The Brat Pack swingt erop los!
- 36 Ambassadenieuws

AANKONDIGINGEN EN FOTO'S

- 2 Kick off party
- 12 Avondvierdaagse
- 20 Cabaret
- 24 Kinderfeest
- 38 Vrijmarkt/Koningsborrel

Deadline kopij volgende uitgave: 10 oktober 2016

Foto op voorpagina:

Sabkha op Barr Al Hikman

Aangeleverd door Agnes van der Gaag

Beste Nederlanders en Nederlandstaligen,

Afgelopen kwartaal is weer een aantal geweldige activiteiten gerealiseerd. In maart was de PDO-club voor één avond Frozen, the coolest place to be. Via een ijstunnel kwam je in een sfeervolle Sohar Garden voor het chique dinerbuffet. Hier werd bekend gemaakt dat dankzij onze trouwe sponsors maar liefst 10.000 OMR geschonken werd aan Dar Al Atta'a om broeikassen te bouwen voor het Al Wafa Centre for Disabled in Bidbid. De Nederlandse band en DJ kregen daarna iedereen op de dansvloer tot in de vroege uurtjes. Een fantastische prestatie van het Dutch Night team!

Eind april waren de Vrijmarkt en Koningsborrel, dit jaar gecombineerd tot één evenement. Het was erg fijn dat de Vrijmarkt dit keer binnen was, want het was die dag meer dan 40 graden buiten. De Vrijmarktcommissie heeft een prachtig event neergezet, dat wat mij betreft nog vele jaren in deze vorm kan blijven bestaan! Aansluitend was er een goedbezochte borrel met bitterballen om te proosten op de verjaardag van koning Willem-Alexander.

Voor de Comedy Night op 24 mei zijn weer twee cabaretiers uit Nederland overgevlogen: Anne Jan Toonstra en Edo Berger. Zij hebben een meesterlijke show neergezet met cabaret, stand up comedy en muziek. Op 9 juni zal ook nog de Quizavond plaatsvinden om even te ontsnappen aan de hete juni-maand. Meer hierover volgt via mail, website en onze Facebookpagina 'Nederlanders in Oman'.

Tenslotte wil ik de zweminstructeurs bedanken voor hun tomeloze inzet, van wie er zeven dit jaar hun instructeursexamen succesvol hebben afgerond! Dankzij deze vrijwilligers heeft weer een grote groep kinderen afgelopen jaar hun ABC-zwemdiploma gehaald, een topprestatie! Wat betreft het Holland Comité wil ik graag Sjoerd Wijstma en Renate Buijsman-Derks bedanken voor al hun inspanningen, zij gaan het HC verlaten. We zullen jullie missen!

De voorbereidingen voor het nieuwe seizoen zijn al begonnen. Als je iets wil bijdragen in een commissie of anderszins, laat het even weten, alle inzet is meer dan welkom! De eerste activiteit na de zomervakantie zal een sportieve Kick off Party zijn op vrijdag 23 september. Graag tot dan of op de maandelijkse NL-borrels!

Jorn van Doren

Voorzitter Holland Comité Oman

Zoals altijd, voor ideeën en suggesties zijn wij per mail te bereiken via: HollandComite@gmail.com

Voorzitter	Jorn van Doren
Secretariaat	Kariénke Boeijinga-Querner
Penningmeester	David van Bourgonje
Techniek & Opbouw	Patric van Kaam, Bop Velberg
Impresariaat	Eva van der Poel-Sluiser, Nienke Huijzers, Yvonne Schulte
Ambassade	Angelique Eijpe
Raskrabbel	Erika Hoefman
Dutch Night	Wladi Rabiej
Kinderfeest	Elzo Prenger
Zwem ABC Muscat	Eeke van Nes
Sint Maarten	Eveline van Kaam
Avondvierdaagse	Caroline Prenger-Hennus
Sinterklaas	Jacobien Haeser
Vrijmarkt	Martine Donderwinkel

Het Holland Comité wordt gesponsord door

On the move van Oman naar Brunei

Door Noortje Campman

Na vier prachtige jaren in Oman, waar we destijds aankwamen met een dochttertje en nu weggingen met een gezin met vier kinderen, was Brunei een voor de hand liggende volgende bestemming. Je hoort immers altijd dat Brunei een perfecte plek is voor kleine kinderen.

De eerste maanden

In augustus 2015 verhuizen we naar Brunei vanuit Nederland en oma gaat mee voor de eerste twee weken om te helpen. Dat blijkt een goede beslissing, want de eerste anderhalve week verblijven we in een tijdelijk appartement op de derde verdieping, zonder lift. Dat betekent dat we iedere keer als we eruit gaan, tenminste vier keer op en neer moeten lopen om alles en iedereen beneden te krijgen. Het uitzicht vanuit het appartement doet me denken aan Kameroen, waar we ook gewoond hebben. Het enige verschil is dat hier nauwelijks iemand op straat te zien is, wat is het hier stil! Dat is wennen na het stadse leven in Muscat.

Na anderhalve week (en dat is heel snel!) kunnen we gelukkig verhuizen naar ons tijdelijke huis in 'G19'. Dit is een, toch wel riante, villa met drie slaapkamers en een grote keuken. Hier hebben we een prima tijd en genieten we van het vele buiten zijn en de enorme regenbuien, want het is inmiddels regentijd. En na een paar jaar in Oman is alle regen een welkome afwisseling. Omdat de tijd dat je in een tijdelijk huis zit kan oplopen tot een jaar, wordt de container hier uitgeladen. Een groot voordeel is dat je je eigen spulletjes snel weer hebt, een nadeel is dat je alles dus weer moet verhuizen als je naar je permanente woning gaat. Omdat wij vier kinderen hebben, hebben we recht op een huis met vier slaapkamers. De wachlijst hiervoor is korter dan de driekamerlijst, waardoor we na een half jaar kunnen verhuizen naar ons permanente huis in de jungle.

Fietsen in de jungle

Het is een groot contrast met Oman. Daar woonden we in Madinat Al Ilam en probeerde ik van onze betegelde tuin een oase te maken door de planten in potten driemaal daags water te geven. In Brunei wonen we in Panaga (het kamp) waar grote witte villa's staan midden in de jungle. We hebben een grote tuin om het huis en kijken vanuit elk raam naar het groen. Als je 's avonds naar buiten gaat, wordt je omringd door junglegeluiden. Het voordeel van het leven in Panaga is dat we op de fiets naar school en de club kunnen. En dat is voor ons als echte Nederlanders toch wel heerlijk!

Bijzondere dieren

Onderweg op de fiets of in de tuin kom je in Brunei de meest fantastische dieren tegen. Allereerst de makaken, een stelletje brutale apen. Er woont een flinke populatie in Panaga en door een gebrek aan eten hebben ze het op de vuilnisbakken en de bloemen bij mensen in de tuin voorzien. Dat zorgt weleens voor vervelende situaties. Maar ja, als je je bedenkt dat wij in hun leefomgeving wonen, in plaats van zij in de onze, dan kan je ze het nauwelijks kwalijk nemen.

Een ander apensoort dat hier veel voorkomt is de silver leaf monkey. Dit zijn wat schuwere beesten, maar desondanks zie je ze toch behoorlijk vaak. Het is prachtig als een grote groep zich in de bomen rondom je tuin verzamelt. Slingerend van boom tot boom, met de feloranje gekleurde jonge aapjes aan de buik van de moeders gekluisterd. Een derde veel voorkomend en bijzonder dier in Panaga is de 'oriental pied hornbill'. Een mooie grote vogel die in paartjes leeft of in groepen van vier tot zes vogels. Je ziet ze dan ook vaak in groepen in de bomen zitten. Ze maken een opvallend herkenbaar geluid. Wanneer ik dit hoor, hoef ik niet lang te speuren voordat ik ze ontdek.

En dan zijn er nog de dieren die wat minder aantrekkelijk zijn, althans voor de meeste mensen. Slangen komen hier veel voor, onder andere de cobra, hoewel ik eerlijk moet zeggen dat ik nog geen (levende) slang ben tegengekomen. Persoonlijk vind ik alleen de muggen erg vervelend. Die maken dat je je altijd met antimuggenspul moet insmeren, waar ik niet altijd zin in heb. Gelukkig komt malaria hier niet voor.

Een perfecte uitvalsbasis

Wat doe je nu zoal in Brunei? Buiten de dagelijkse activiteiten, zoals zwemlessen, sportactiviteiten en speeltuin en club bezoeken, wordt Brunei vooral gezien als de perfecte uitvalsbasis voor het maken van mooie reizen. Miri, in Maleisië, is slechts een uur rijden hiervandaan. Daar worden veel weekenden gependend. Vanuit Miri kun je bijvoorbeeld leuke dagtochten maken naar de Lambir watervallen of de Niah Caves. Ook gaan er vanuit Miri vluchten naar Mulu, een nationaal park waar een prachtig resort is, en van waaruit je mooie tochten door het regenwoud en naar mooie grotten kunt maken. Een andere bestemming is Kota Kinabalu. Wij zijn hier in april met de auto naar toegereden, een lange maar erg mooie tocht.

De volgende bestemmingen op de agenda zijn Bangkok, waar ik een vriendin uit Oman tref, en Nieuw-Zeeland in december. Een goed vooruitzicht dus!

Al met al kan ik zeggen dat het leven ons hier wel bevalt. Uiteraard is het eerste half jaar pittig. Wennen aan een nieuwe omgeving, een nieuw huis en school en het maken van nieuwe vrienden. Ondertussen zeg ik stellig: Brunei is inderdaad een perfecte plek voor kleine kinderen, maar ook voor de grote mensen is het, wellicht met een beetje meer effort, goed vertoeven hier.

Foto credits silver leaf monkey en Oriental Pied Hornbill: Anna Coyajee-van Rietschoten

Van Oman naar Nederland 'over land' een reis van 10.000 kilometer, deel III

Door Agnes van der Gaag en Goos Bakker

De Turkse Grens

De laatste dag in Iran en we zijn op weg naar de grens Iran-Turkije: nog éénmaal vol enthousiasme frotten aan de hoofddoek. We komen tot de conclusie dat Iran een prachtig land is vol cultuur, een schitterende natuur en met een bijzonder vriendelijke bevolking. We kunnen het iedereen aanraden! We nemen de grensovergang bij Barzaban. Het gaat redelijk soepel, nu maar 14 loketjes, overal lang wachten. Aan de Iraanse kant ga je een soort sluis in die achter je dicht gaat, na twee uur wachten (onduidelijk waarvoor) gaat de sluis voor je open en ben je in Turkije. Ook daar weer de nodige stempels en de autoverzekering regelen. Het verloopt erg voorspoedig. Bij beide grenzen krioelt het van de mannetjes die geld willen wisselen (welke geldeenheid maakt niet uit, maar "dallas" zijn gewild). Tijdens de formaliteiten bij de Turkse grens konden de dames al naar de taxfreeshop... en hun hoofddoek af! Rond het middaguur zijn we klaar en we rijden Turkije binnen op weg naar Kars.

Kars en Ani

We waren nog geen kilometer onderweg of we moesten stoppen op de snelweg. Turkse militairen hadden de weg afgesloten omdat er een bommelding was in het dorpje verderop. Er zat niets anders op dan stoeltjes pakken, koffie zetten en lezen. De was werd te drogen gelegd op de

vangrail en aan wat stilstaande trucks gehangen. Na twee uur was het gevaar geweken, de was droog en konden we onze weg vervolgen. Het einddoel van de dag was Kars in het noordoosten van Turkije. De weg ernaartoe is spectaculair met onder andere uitzicht op Mount Ararat en af en toe uitzichten op Armenië. Na een overnachting in Kars (met een biertje op het terras!) op weg naar Ani, hooguit 30 minuten ten oosten van Kars, gelegen tegen de grens met Armenië. Ani was ooit de hoofdstad van Armenië. Oorlogen met de Mongolen en aardbevingen veranderden Ani in ruïnes. Er zijn echter nog mooie restanten van kerken, kathedralen en moskeeën die je direct het idee geven dat het inderdaad ooit een hoofdstad is geweest. Een oude brug over een rivier is de verbinding tussen Turkije en Armenië, een onderdeel van de zijderoute in een ver verleden.

Van Ani naar Goreme (midden-Turkije)

Onze weg naar huis werd vervolgd via Noordoost-Turkije door het Karsgebergte, een prachtig gebied om te kamperen met rivieren en stuwmeren. Ergens kamperen hield wel in dat we 'toestemming' vroegen aan de bewoners in de buurt, met name voor de veiligheid. Zo kwamen we terecht bij een 'locanta', een forelkwekerij in de buurt van Arvin, waar je ook forel kon eten. We kampeerden

naast de beek en 's avonds aten we forel gebakken door de grootmoeder van de locanta. Het was overheerlijk en we bestelden snel een tweede. De volgende kampeerplek, aan een kleine rivier, was vlak vóór Bayburt. 's Avonds kregen wij bezoek van vijf vissers/jagers die bij ons thee dronken maar geen Engels spraken, net zoals wij geen Turks spraken. De telefoon was hier heel handig, een vriendin werd gebeld en tijdens het bezoek bleef zij aan de lijn om als tolk te fungeren. De volgende dag zijn we even op bezoek gegaan bij de familie in het dorpje. Hun grootvader sprak vijf talen; Chinees, Frans en Turks en twee dialecten, helaas was er door zijn dementie ook een nieuwe taal ontstaan. Dit tot grote hilariteit van de familie.

Van Bayburt gingen we naar het klooster van Sumela dat we helaas nooit gevonden hebben, omdat we hoog in de bergen door de dikke mist op de verkeerde track terecht kwamen. Gelukkig kwamen we met de gps weer terug in de bewoonde wereld. Na de overnachting in Erzincan, even wat kilometertjes maken door centraal Turkije naar Kayseri. Dit gebied ligt aan de rand van Cappadocië, waar we kampeerden op een stuk boerenland tussen de hoge bomen. We waren weer onder de indruk van hoe ontzettend vriendelijk de Turkse bevolking is: het kamperen was nooit een probleem.

Göreme, een geologisch wonder

Göreme ligt in het midden van Cappadocië, een geologisch wonder. Miljoenen jaren geleden werd het gebied bedolven onder vulkanische as en modder tijdens erupties van drie vulkanen. Door de erosie van de relatief zachte as werden er 'schoorstenen' gevormd die ook gebruikt werden als huizen, en zelfs voor complete ondergrondse steden (zo'n 40 zijn er gebouwd!). We stonden er op een echte camping, met weinig gasten, door - wat later bleek - de lage standaard van de camping. Het gebied is erg toeristisch en vooral ontdekt door de Japanse toerist, die niet gehinderd wordt door kennis van de Engelse taal (en zich dus vooral in groepen beweegt). De specialiteit van Göreme is 's morgens vroeg een ballonvaart

Panli, omgeving Kaiserli

maken, met een schitterend uitzicht op dit gebied. Je bent overigens niet de enige; per dag vertrekken zo'n 100 ballonnen op hetzelfde moment (met ongeveer 2000 mensen in de lucht). Na de vlucht krijg je een glaasje champagne en een certificaat met de bevestiging dat je het hebt overleefd.

Andere hoogtepunten in dit gebied zijn een openluchtmuseum, een oud klooster gebouwd in de asformatie en de ondergrondse stad van Derinkuyu. De ondergrondse stad bestaat uit acht niveaus tot op een diepte van 65 meter. De ondergrondse stad werd gebruikt voor bescherming tijdens oorlogen en er woonden zo'n 10.000 mensen (compleet met onder andere geiten en koeien). Ondergronds was het koel (10-15 graden) terwijl het aan de oppervlakte 32 graden was. Je doet er goed aan deze koele stad vroeg te bezoeken: later op de dag vormen zich lange rijen, ook weer door met name Japanners.

Na het bezoek aan de ondergrondse stad reden we verder westwaarts naar de diep ingesneden Ihlaravallei. In de diepte stroomt een riviertje met drijvende huisjes waar je kunt eten en theedrinken. Je kunt in de drijvende huisjes ook slapen, maar hou dan wel de deet bij de hand. Deze rivier staat bekend om z'n forel en uiteraard kozen wij dat van het menu die avond. Kamperen kon op een, door de eigenaar zonder blikken of blozen zo benoemd, kampeerterrein. Gelegen naast de

Mount Ararat

Ani

Onderweg, omgeving Arvin

Arvin, oma forel

Ballonvaart, Göreme

Göreme vanuit de lucht

rivier, tussen geparkeerde auto's en de vuilcontainer van zijn restaurant en voorzien van faciliteiten volkomen beneden peil. Het licht ging al om 20:00 uur uit, ook bij de 'faciliteiten' en daarna was het compleet stikgedonker. Het hinderde ons niet, we hadden onze standaard ondertussen al aanzienlijk verlaagd.

Op weg naar Istanbul en Griekenland

We vervolgden onze weg via Ankara naar het zuiden van Istanbul. Toen we op de kaart keken realiseerden we ons dat we ongeveer halverwege waren met nog zeven dagen te gaan. Even doorrijden dus.

In de bossen ten zuiden van Istanbul kregen we toestemming om onze tenten op te zetten op het grasland naast een survivaalkamp. Op dat moment was de jeugdafdeling van de politieke partij van Erdogan daar ook aan het overleven. Er was een eenvoudig schoon restaurantje waar we weer, ja je raadt het al, forel konden eten. Deze kampeerplek had een schitterend uitzicht op Istanbul.

De volgende dag reden we via de rondweg van Istanbul naar Griekenland. Dit duurde aanzienlijk langer dan we hadden verwacht omdat het verkeer op de rondweg helemaal vast stond, notabene op een zaterdag als niemand werkt... Blijkbaar gaat iedereen dan winkelen. Later in de middag bereikten we de Griekse grensovergang, in de buurt van Alexandroupoli, waar de euro's ons het gevoel gaven in Europa te zijn - en daar hield het dan ook wel mee op. In Alexandroupoli,

Derinkuyu, ondergrondse stad

waar we een hotel zochten, eindigden we met onze auto's op de boulevard tussen de voetgangers waar duidelijk geen auto's mochten rijden. De Omaanse nummerplaten gaven wel aan dat we het allemaal niet begrepen. We vonden een klein hotel bij een wildreservaat in een delta buiten het stadje: het enige 'wild' dat wij zagen én voelden waren muskieten.

Europa

Na Griekenland zijn we zonder problemen acht grensovergangen gepasseerd. We reden achtereenvolgens door; Griekenland, Macedonië, Albanië, Montenegro, Bosnië, Kroatië, Slovenië, Oostenrijk, Duitsland en Nederland. Een paar opmerkingen over deze landen willen we nog wel graag kwijt:

- Macedonië: mooi kamperen langs het Ohritmeer (we waren alleen niet de enigen op de camping).
- Albanië: nog niet klaar om bij de EU te komen.
- Montenegro: schitterend! Prachtige kampeerplekken bij riviertjes. Om 12 uur 's middags passeerden wij in een dorp een vleesrokerij waar drie oudere mannen voor de rokerij zaten. Gestopt om te kijken of we wat konden kopen. Het eindigde in een gezellige onderbreking waar de glazen schnaps en rode wijn maar werden bijgeschonken en er volop eigengemaakte kaas en gerookte ham werd aangeboden.
- Bosnië: te kort geweest om een opinie te vormen.
- Kroatië: mooie kustweg maar half Nederland en Duitsland was er ook. Mooie kampeerplekjes net van de kust af.
- Slovenië: zeer de moeite waard.
- Oostenrijk en Duitsland: vast wel bekend, in ieder geval genoeg verkeer.
- Nederland: thuis na 10.000 km op de teller.

Van Oman naar Nederland over land... en dat zonder enige noemenswaardige problemen en met heel veel gezelligheid van onze reisgenoten Merel en Floris!

Iran is ons zo goed bevallen dat wij er deze zomer nog een keer op vakantie gaan, met de auto vanuit Oman. We gaan er een rondreis maken en eindigen dit keer weer thuis in Muscat.

Schrijverspen

Door Anja van der Tuin

"Kun je me over een uur terugbellen?"

Dat was mijn eerste reactie toen Gerd-Jan mij in Nederland belde vanuit Stavanger. Het is dan eind augustus 2015 en ik was die zomer mijn jongste aan het installeren in Maastricht waar ze nu studeert. Ja, een empty nest, maar dat is een ander verhaal.

Oman!! Daarheen?? Nu? Nou ja, nu... dat niet, maar wel beslissen of we daarheen willen en of we dat binnen vier dagen kenbaar konden maken.

Gerd-Jan's 'window' (de periode waarin een Shell-medewerker beschikbaar is voor een volgende baan binnen het bedrijf, red.) zou pas mei 2016 zijn, dus dit zag ik even niet aankomen. Wel over allerlei mogelijkheden gehad natuurlijk, maar eerlijk gezegd hadden we Oman een beetje aan de kant geschoven, ondanks dat het bij iedereen (in het expatwereldje) bekend staat als een soort paradijs. Zeker met kleine kinderen, maar laten we die nu niet meer hebben.

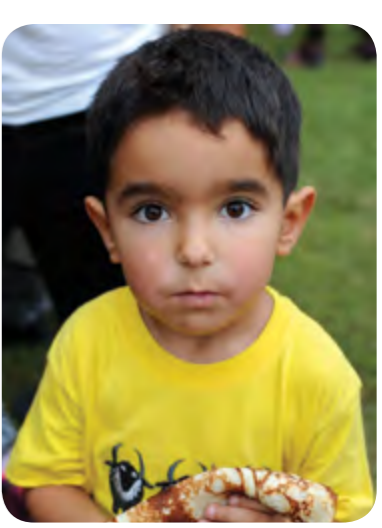
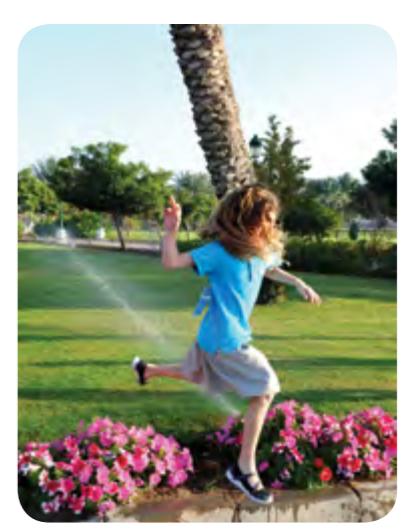

Na Schotland en nu Noorwegen, waren we toch wel erg verknocht geraakt aan de bergen, het groen, de schone lucht en het uurtje vliegen van Amsterdam. Het is zelfs te doen met de auto. Maar kunnen we het ons in deze tijd wel permitteren om kieskeurig te zijn? Nee, en dus was de beslissing toch nog snel genomen. Het hele proces kon gestart worden en daar ging het fout... Ik waande me in de luxe van: oh, dat duurt wel even. Horrorverhalen genoeg dat het maanden en maanden duurt vóór je daadwerkelijk Oman binnenkomt om te werken en wonen. Nee, ik ging nog flink wat bergen bewandelen, sneeuw zien en kou lijden. In juni zou ik wel weer zien.

Om toch een indruk te krijgen van Oman, zijn we in november vier dagen naar Muscat gegaan en ik moet zeggen: er zit minder zand in de zandbak dan ik dacht. Ik spotte zelfs gras! De begrippen 'op kamp wonen' en 'de club' kregen vorm en eerlijk is eerlijk, de Omani's vind ik vriendelijker dan de gemiddelde Noor. Dus positief gestemd terug naar de kou en de fjorden. Oké, ik kon er wel langzaam aan gaan wennen. Dus niet. Twee weken na ons bezoek was alles al rond. ALLES. Of we maar 1 januari wilden komen. Huh, mag het een maandje later zijn? En dus arriveerden we op 1 februari rechtstreeks uit de sneeuw in de zon. Drie maanden zijn we nu hier. Ik heb in Hong-Kong, China, Nigeria, Nederland, Schotland en Noorwegen gewoond. Veel landen gezien tijdens vakanties, maar het Midden-Oosten is nieuw en uitdagend.

Een posting zonder kinderen (samen hebben we er 8, maar dat is ook een ander verhaal), maar met onze 16-jarige kat Ping en bijna 7-jarige hond Tess is andere koek. Inmiddels ben ik al aardig verzeild geraakt in de crisisopvang van honden en katten en ook een pleeghond rijker.

De hitte begint nu te komen. Tot nu toe zijn we verwend met aangename temperaturen. Verwend ook met alle luxe die hier is. Ook een puntje waar we aan moeten wennen. Of eigenlijk liever niet. Wel gaan we van alles genieten en hopen we Oman in vele facetten te leren kennen. Het begin is er!

AVONDVIERDAGSE

Oman - Dinoland

Door Axel Hartman, geoloog bij Shell

Bijna overal ter wereld zijn ze gevonden, de overblijfselen van die grote monsters die ooit heersten over de wereld, de dinosauriërs. Het Arabisch schiereiland was lang een van de plekken waar ze nog niet gevonden en beschreven waren. Oman vormt nu een uitzondering.

De eerste dinosauriërs verschenen zo'n 250 miljoen jaar geleden. In die tijd waren er nog geen losse continenten. Er was maar één supercontinent, genaamd Pangea. Omdat er geen grote barrières waren, konden de dinosauriërs zich makkelijk voortplanten en waren er niet veel soorten. Zo'n zestig miljoen jaar later was het supercontinent gesplitst in een noordelijke deel, Laurasië, en een zuidelijk deel, Gondwana. Ook die nieuwe continenten splitsten zich en tegen het eind van het Krijttijdperk, ongeveer 70 miljoen jaar geleden, was Noord-Oman een gebergte, omgeven door een subtropische zee (de Tethysoceaan), ver van Europa, Azië en Afrika. Althans, dat is de bestaande theorie, daarover later meer. In tegenstelling tot nu, was het gebied begroeid met sappige groene vegetatie en het klimaat was subtropisch, een ideale leefomgeving voor de dino's. Totdat 65 miljoen jaar geleden de aarde werd getroffen door een meteoriet die zorgde voor het uitsterven van deze oerdieren. Na hun dood werden de dinosaurusbotten door rivieren meegenomen en samen met ander materiaal, zoals hout en plantenresten, onder andere afgezet in een delta in de buurt van het plaatsje Al Khod, niet ver van Muscat. Dit zou hun laatste rustplaats worden, maar...

Eerste botten

In 1982 vonden twee geologen, Samir Hanna en Brian Glissold, bij toeval een dinosaurusbot

in de buurt van Fanjah. Daarna was het stil, totdat ik in 1997, samen met de Nederlandse paleontoloog Anne Schulp, besloot een kijkje te gaan nemen in hetzelfde gebied. Wie weet, lag er meer... Na drie dagen was het raak. Op een rots niet ver van Al Khod staarde een schitterende wervel mij plotseling aan. Het was het begin van een leuke expeditie en de vondsten waren groot nieuws. Nu waren officieel de eerste dinosaurusbotten gevonden op het Arabisch Schiereiland!

Expeditie Dino

In 2011 verhuisden wij van Brunei naar Oman en ik was heel benieuwd of er in 'Dinoland' nog botten waren die wij over het hoofd hadden gezien. Na een aantal weekenden rondsnoeven, vond ik een eerste bot. Die werd al snel gevolgd door een hele serie botten, wervels en tanden, niet alleen afkomstig van dino's, maar ook van oerkrokodillen en schildpadden. Toen na anderhalf jaar de huiskamer vol stond met stukken dinoskelet, begon het bij mij te dagen dat ik er misschien iets mee moest doen. Daarom nam ik contact op met de voorzitter van de Geologische Vereniging van Oman, Mohammed Al Kindi. Ik stelde hem voor om de opgraving wat gestructureerder aan te pakken en om te onderzoeken of het mogelijk was een ruimte te vinden waar de botten voor het publiek tentoongesteld zouden kunnen worden. Hij was heel enthousiast en een paar weken later mochten wij verschijnen bij de Diwan of the Royal Court om een presentatie van 15 minuten te geven. Ons bezoekje van een kwartier werd drie uur, wat erop duidde dat de Diwan het verhaal wel kon waarderen. Hij zegde een aardig budget toe voor een expeditie en voor de constructie van een klein

geologisch museum in de botanische tuin in Al Khod. Hierop volgden nog veel weekenden in 'Dinoland'. Inmiddels was Jan Pieter Tromp, ook een enthousiaste PDO-geoloog, aangehaakt wat het veldwerk een stuk gezelliger en succesvoller maakte.

Fors beestje

Het is leuk en spannend om op dinosauriërs te jagen, maar het is nog leuker als je weet van welke beesten de botten afkomstig zijn. Daarom ben ik in april 2013 met een koffertje dino-vondsten afgereisd naar Parijs om ze te laten zien aan de dinosaurusexpert van Frankrijk, Professor Eric Buffetaut. Na drie uur naar de botten te hebben gekeken, bevestigde hij dat het botten zijn van hadrosauriërs. Dat was een reden om de dichtstbijzijnde brasserie op te zoeken en een lekkere fles wijn soldaat te maken. De vondsten duiden er namelijk op dat de wereld er anders uitzag in het Krijttijdperk dan tot nu toe werd aangenomen. Hadrosauriërs waren alleen gevonden in Eurazië, het gebied aan de noordkant van de Tethysoceaan. De naam 'hadrosaurus' is afgeleid van het Grieks en betekent 'forsche sauriër'. Het waren dus geen kleine beesten en het is heel onwaarschijnlijk

dat deze logge beesten een brede oceaan konden overzwemmen. Ondanks dat de dinosauriërs kleine hersenen hadden, waren ze niet zo dom dat ze zonder reden de zee in zouden zwemmen, als ze dat al konden. Ze zouden toch zeker de heerlijk groene Omaanse bergen in het oog gehad moeten hebben. Het meest aannemelijk is dat het Omaanse gebergte op een of andere manier verbonden was met Europa, bijvoorbeeld door een landbrug. Dit idee wijkt af van de bestaande theorieën. Dit deel van de wereld zag er 70 miljoen jaar geleden dus waarschijnlijk anders uit dan men tot nu toe dacht.

Verborgene schatten

In november 2015 hebben wij een artikel gepubliceerd over de Omaanse hadrosauriërs in 'PlosOne', een gerenommeerd wetenschappelijk tijdschrift. Voor wie geïnteresseerd is, dit is de link: <http://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0142692> Wij hebben nog heel veel ander materiaal gevonden, waaronder botten van andere soorten dinosauriërs, oervissen, vliegende reptielen, vreemde slakken, versteende planten en bomen. Er zijn vast nog meer 'oude geheimen' verstopt in de Omaanse bergen.

Donderdag 19 mei jl. gaf Hakim (van o.a. Sesamstraat) een optreden voor de leerlingen van Language One. Het was een zeer geslaagde middag!

R Restaurant Review

Door Agnes, Alexandra en Erika

Take away op z'n Arabisch

Al Tarboosh – Ghubrah

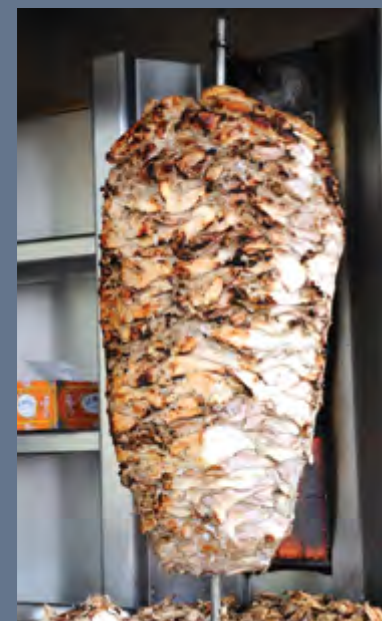
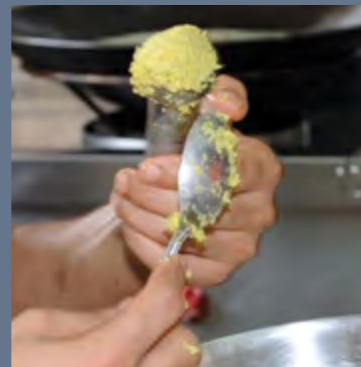
“Volgende week gaan we een les doorbrengen in een Arabisch restaurant waar ze ook take away hebben. Ik heb voor iedereen een menu, dus jullie kunnen deze nu alvast bestuderen. En zorg ervoor dat je jouw bestelling in het Arabisch kunt plaatsen.” Aldus mijn Engelse lerares Arabisch. Op onze vragen of het daar wel ‘verantwoord eten’ is, of dat we moeten zorgen dat we daarna snel doorrijden naar huis, antwoordde ze kort en bondig: “Since they exist, I never had a problem there. You will have your take away again from them.”

Dus op naar Al Tarboosh aan de Al Marifa street in Ghubrah. Vanaf Qurum/MSQ gekomen, sla je rechtsaf bij de Ghubrah rotonde. Voorbij het tweede verkeerslicht zie je op een gegeven moment Al Tarboosh aan de linkerkant liggen. Achter dit gebouw is het handig parkeren.

Binnen is het net zoals in de meeste van dit soort eettentent hier: naar onze maatstaven ongezeellig. Maar het personeel is hier wél opvallend vriendelijk en behulpzaam en bovendien: het is er schoon. Ik geef even wat prijsindicaties van een klein deel van het menu; falafel 3 stuks 100 baisa, klein bakje (ongeveer 200 gr) hummus 500 baisa en een bakje moutabal 500 baisa. Alles wordt geserveerd met kleine wadi-flappen (die ronde platte broodjes).

En inderdaad, alles smaakte heerlijk! De falafelballen waren lekker krokant en niet te droog van binnen! Er werd mij verteld dat falafel droog wordt als het te lang ligt. Sommigen vinden de moutabal iets rokerig, maar wel lekker.

Toen ik foto's kwam maken voor dit artikel was Al Tarboosh eigenlijk gesloten, maar dat was voor de mannen geen probleem: de pan met olie werd aangezet en de falafelballen ter plekke gemaakt en gefrituurd in de olie. Een aanrader voor een lekker portie Arabische take away! –Agnes–

Al Hawas – MQ

Een andere must voor een Arabische take away is Al Hawas Coffeeshop in Madinat al Sultan Qaboos, gelegen naast het Al Maha Petrol Station vlakbij de oprit naar de Express Way. In de volksmond is de coffeeshop beter bekend als ‘Hawasna’. Het familiezaakje bestaat al sinds 1983 en is reeds lange tijd favoriet bij de locals. Men zegt dat hier de beste shawarma van Muscat wordt gemaakt...

Overdag is er niet veel te beleven bij Hawasna: dan worden onder andere de kippetjes gegrild en kun je er prima sandwiches en verse sapjes halen. Maar vanaf half 5 in de middag, als de kip-shawarma klaar is, wordt het dringen geblazen! Aangezien je er alleen buiten kan eten aan een ongezeellig tafeltje met plastic stoeltjes, met als achtergrond de benzinepomp en wasstraat van Al Maha, doet het gros van de klanten hun bestelling vanuit hun auto – die roekeloos op de vluchtstrook staat geparkeerd. Eén

keer toeteren en er komt een ‘runner’ aangespurt die je bestelling opneemt. “Chicken shawarma? Big or small? Spicy or non-spicy?”, zijn de enige vragen die je hoeft te beantwoorden, om vervolgens twee minuten later netjes je bestelling in een blauw plastic zakje door je autoraampje te krijgen aangereikt. Voor slechts 300 baisa krijg je een heerlijk krokante gegrilde sandwich van Libanees brood gevuld met smakelijk gekruide kip, wat groenten en jawel... friet! Dat is eerst een beetje vreemd maar eigenlijk ook wel lekker. Mocht je nou niet zo van de shawarma houden, dan is het hele schouwspel rondom ‘Hawasna’, van de autochaos, het geroep en getoeter, de gegrilde kippetjes en heen en weer rennende mannetjes sowieso al de moeite waard om een keer te gaan bekijken. Het liefst in het weekend, wanneer het tot in de late uurtjes zeer onrustig is op de vluchtstrook bij de Al Maha pomp – maar dat was je misschien al eens opgevallen als je vanuit MQ de afslag richting Al Khuwair of Express Way wilde nemen! –Alexandra–

Arax – Shatti al Qurm

Door de verhalen van Agnes en Alexandra, wilde ik ook graag een keertje nader kennismaken met een Arabische afhaaltent. Van verschillende kanten hoorde ik goede berichten over shawarma- en falafeltent ‘Arax’ in Shatti. De naam voelt niet echt lokaal aan, en dat kan kloppen want Arax is een van oorsprong Libanese keten. Ruim 65 jaar geleden in Beirut begonnen als een klein familietentje met sapjes en falafelsandwiches, nu een grote internationale keten met onder andere drie vestigingen in Muscat.

Ik bezoek Arax in het ‘Oasis by the Sea’ winkelcentrum, gelegen aan het parkeerterrein bij Costa Coffee in Shatti. Als ik er rond zes uur 's avonds kom, kan ik mijn auto voor de deur neerzetten. Ik zie helaas geen rennende mannetjes die mijn bestelling komen opnemen, dus hup, naar binnen. Hier ademt alles de Arax-ketensfeer: roestvrijstaal, spiegels en wit licht, dit alles gecombineerd met de huiskleuren geeloranje en blauw, en tissuedozen van het Arax-huismerk. De keuken oogt schoon, hoewel het plafond een schoonmaakbeurtje kan gebruiken. Je kunt je ‘take away’-bestelling 30 minuten van tevoren al telefonisch doorgeven en dan snel ophalen. Maar je kunt je falafel ook eten op het terras aan de voorzijde van Arax, of aan een tafeltje in de airconditioning van het Oasis winkelcentrum.

Bij binnenkomst vraagt een vriendelijke man achter de kassa wat ik wil bestellen. Normaal gesproken hangt het aanbod met foto's in lichtbakken tegen de wand, maar dat is nu even niet het geval omdat ze vervangen worden. Gelukkig staat alles in een foldertje dat op de balie ligt. Ik bestel acht falafels met wat groenten en sausje voor 1 OMR, een regular Libanese shawarma sandwich (400 baisa) en een ‘saroukh’ (extra grote sandwich met frietjes erin) voor 1,2 OMR. Samen met een vers mangosapje van 1 OMR, reken ik 3,6 OMR af. Vervolgens worden de falafels onder mijn toezicht oog in het frituurvet gedompeld. Deze Libanese falafels zien er volgens de – overigens Egyptische en Syrische – mannen in de keuken anders uit dan

andere Arabische falafels. Hoe dat komt, ben ik niet te weten gekomen, want ja, dat is nou net het geheime recept van Arax. Ik mag proeven, en inderdaad: ze zijn van binnen donkerder én erg lekker! Tegelijkertijd worden de sandwich en saroukh klaargemaakt. Alles gaat in een tasje en hup, 9 minuten later spring ik weer de auto in! Thuis hebben we er met z'n tweetjes heerlijk van gegeten. Arabische take away? Niet duur, lekker én gemakkelijk, ik hou ervan! –Erika–

Mijn baan in Oman Narayano Vrolijks bij Ultimate Planner, Dutch Master Floral Art

Hier in Oman werken aardig wat Nederlanders als ingenieur, of in de logistieke sector, maar een ander stukje Hollands glorie ontbrak nog: de bloemenhandel. Daar is nu verandering in gekomen, met de opening van een bloemenwinkel onder leiding van een Nederlands echtpaar. En dan hebben we het niet over een bosje tulpen: Narayano Vrolijks en zijn vrouw Satyama zijn ware kunstenaars met bloemen. Ze zijn te vinden in hun winkel in Qurum Commercial Complex, aan de achterkant van het Sabco Centre, met zicht op de Sultan Qaboos snelweg. Als we er langsgaan, zijn ze net een beetje bijgekomen van de opening.

"Dat was uiteraard een drukke tijd, want we wilden bij de opening meteen al heel veel laten zien. We hadden daarom al een vriend over laten komen om te helpen. Toen bleek dat de ambassadeur op de geplande openingsdag niet beschikbaar was, maar twee dagen eerder wel... Meteen hebben we die dag nog een vriend een berichtje gestuurd, met de vraag of hij de volgende ochtend in het vliegtuig wilde stappen. Waarop hij gelukkig reageerde met: hoe laat vertrek ik?"

De opening leverde veel aandacht van de pers op, en hele positieve reacties, vaak in de vorm van een diepe zucht: oh, dit is mooi, this is what we've been waiting for, this is something different... Die eerste dagen werd de winkel platgelopen met mensen die kwamen kijken. Vaak hele families, en maar foto's maken. En dan geen selfies, maar echt foto's van de arran-

gementen. Waarschijnlijk waren er dus ook bezorgde concurrenten aanwezig... "Binnen 12 uur na de opening kwamen er bij onze bloemenimporteur 15 foto's binnen van arrangementen uit onze winkel, met daarbij de eis om alles wat op de foto's stond direct te bestellen! Dat kan helemaal niet, de importeur heeft geen idee waar wij het vandaan hebben, maar we kregen het wel te horen. Ach, we maken ons daar geen zorgen over, het maken is toch weer iets heel anders. Zelfs als we een professionele bloemschikker een foto geven van een arrangement, dan komt er toch iets heel anders uit."

Geduld

Narayano en Satyama hebben veel vertrouwen in de toekomst, en hun Omaanse sponsor ook. "Het heeft natuurlijk wel zijn tijd nodig, dat horen wij van alle kanten. Dat is zo niet-Nederlands! Je moet geduld hebben, zeker omdat de bruiloftenmarkt waar wij ons op gaan richten er een van de lange termijn is. Gewoon een bloemetje kopen zoals wij gewend zijn, dat zit hier niet zo in de cultuur. Afwachten dus, want de publiciteit zal toch vooral via via gaan. Je moet eerst één bruiloft binnenhalen, daar komen 200 tot 300 mensen, en vervolgens moet mond-op-mond-reclame zijn werk gaan doen. En dan is het niet meer te stoppen, daar zijn we van overtuigd. En onze geldschieter ook, die is geduldiger dan wij. Hij zegt: maak je niet druk, doe het nu maar rustig aan, volgend jaar om deze tijd weet je niet meer waar je je rust vandaan moet halen."

Wat wij doen met het design is zo vernieuwend voor Oman. Om dit project op te starten is een hele stap, maar als het er eenmaal is, dan twijfelen we er niet over; het gaat aanslaan." Het is niet de eerste keer dat het koppel in het Midden-Oosten werkt. Ze hebben ook een paar jaar in Saoedi-Arabië gezeten, maar daar kon vooral Satyama maar moeilijk wennen aan de gesloten sfeer. Dus toen, na een aantal jaar terug in Nederland, het aanbod kwam om in Oman te komen werken, wilden ze wel eerst even een kijkje komen nemen. "Dat beviel al vanaf de aankomst op het vliegveld, alleen maar vriendelijke gezichten, de mensen zijn zo open en aardig. Iedereen zegt je gedag en is vriendelijk. Zelfs als we buiten in het zonnetje zitten met een kopje koffie en een sigaretje krijgen we te horen 'enjoy your cigarette!'. We genieten hier elke dag."

Stijl

Narayano en Satyama hebben al een lange carrière in het bloembinden achter de rug, en Narayano mag zich zelfs Master in Dutch Floral Design noemen. De bloemstukken die ze maken zijn allesbehalve traditioneel. Hun werk is zeer origineel en ze maken gebruik van bijzondere materialen. Denken ze dat dat aansluit bij de Omaanse smaak? "Ik ben niet van plan me aan te passen, maar houd natuurlijk wel rekening met de vraag. Je merkt bijvoorbeeld dat mensen vragen naar open rozen en lilies, en dan is het de uitdaging om daarmee iets bijzonders te maken." Hij loopt meteen naar een boek dat eruitziet als één enorme bloem. "Kijk, dit zijn tien rozen, maar het is wel een totaal ander boeket dan ze hier gewend zijn. De kunst is ze iets te geven dat ze willen, maar toch iets totaal anders is dan ze hadden verwacht. Soms is het heel eenvoudig, door het gebruik van bijvoorbeeld takjes wordt een stuk net anders." Maar de vraag of er zoiets is als een vingerafdruk, een stijl waaraan je een typische Narayano herkent, wordt ontkennend beantwoord. "Als het goed is ontdek je steeds weer andere dingen. Je blijft proberen, en het is natuurlijk modern, en out of the box. Het voldoet vaak niet aan regels. Nou ja, de basisregels natuurlijk wel, dat is ook goed voor de bloemen. Je kunt altijd hetzelfde blijven doen maar je kunt je ook blijven ontwikkelen, en dat is het leuke. Het wordt saai als het allemaal hetzelfde blijft. Bij ons ontstaan dingen als we er mee bezig zijn." We lopen naar een fraai gedekte tafel, met in het midden een constructie van bam-

boepalen tot aan het plafond, waar bloemen uit te lijken groeien. De op hun kop hangende amaryllissen worden gevoed door het water dat in de holle stelen wordt vastgehouden; de eigen stelen dienen zo als waterreservoir. "Neem nou die bamboepalen, die hadden we voor iets anders. Maar ik was bezig met een bruiloftstafel, ik pak er een op en die blijkt precies klem te staan tegen het plafond. En dan zet je zoiets in elkaar en je denkt: OK, de volgende stap zien we morgen wel weer. Vaak begin ik iets te creëren en heb ik geen idee waar het naartoe gaat."

Bij een ander stuk legt Narayano het nog eens uit. "Dit arrangement bijvoorbeeld, daar had ik deze ui-achtige dingen in gedaan, die stonden keurig rechtop. Twee dagen later staan ze alle kanten op! Het arrangement verandert met de halve dag, omdat ze groeien zonder logica, niet naar het licht maar alle kanten op. Ook voor mij is dat een verrassing, en dat is leuk. Ik wil me zo min mogelijk laten beperken door trends, door regels. Het zijn de bloemen die me een bepaalde richting geven."

Materialen

Volgens Satyama zul je bij Narayano wel altijd zien dat er natuurlijke materialen zoals hout bij zijn. Maar die worden dan bijvoorbeeld zwart gespoten. De materialen worden tot nu toe

Mijn baan in Oman vervolg

altijd geïmporteerd, al zouden sommige lokale spullen zich goed lenen voor de arrangementen. "Ik zie ze hier soms snoeien en dan wil ik het graag inladen. Maar Omani willen niet de dingen zien die ze aan de kant van de weg vinden. Voor ons is dat apart, maar hier snappen ze daar niks van, ze willen liever houtsoorten uit Nederland zien. Voor de opening had ik bewust ook een arrangement met agaveblad gemaakt, en daar keken mensen naar, die zeiden: "we cut it from the garden and throw this stuff away, because it's dangerous for the children!" Dus ik zei dat ze het beter aan mij konden geven, dan hoef ik het niet helemaal uit Nederland te laten komen, haha! Ik probeer op een totaal andere manier te laten zien, wat je ermee kunt. Als ik een stuk hout zwart spuit, dan hebben zij niet meer door dat het van hier is. Dus ik ben zeker van plan dat te gaan doen." Maar vooralsnog komen alle verse materialen met het vliegtuig uit Nederland, evenals de handgemaakte vazen en de niet van echt te onderscheiden zijden bloemen.

Bruiloften

De volledige naam van de winkel is Ultimate Planner, Dutch Master Floral Art, waarin de plannen voor de bruiloftenmarkt al doorklinken. "We gaan dat rustig opbouwen, op dit moment is het toch niet het seizoen om te trouwen. De meeste Omani's plannen hun bruiloft na de Ramadan, of dat nou zomer of winter is. De beter gesitueerden trouwen het liefst in het najaar, als het niet meer zo ontzettend warm is, zodat het ook in de buitenlucht kan. Of ze gaan ook wel de bergen in, dan kun je het hele jaar door naar buiten. Steeds meer hotels in de bergen bieden faciliteiten aan om een trouwerij in de buitenlucht te kunnen vieren." Wat ook een groeiende markt is, is die van vermogende Indiërs die naar Oman komen om te trouwen. Ze huren het Al Bustan of Jebel Sifah hotel af, nemen 2000 mensen mee, en trouwen hier. Ultimate Planner gaat dan ook een partnership aan met een reisbureau dat de formaliteiten

kan regelen, zodat zij zichzelf kunnen concentreren op de bloemen. "In september hebben we een wedding exhibition in India, speciaal voor deze markt. We zouden ook deze maand aan de grote Oman Bride Show meedoen – maar het nieuwe Exhibition Centre bleek nog niet af. Maar straks hebben we daar de grootste stand die we konden krijgen!" Verder hopen ze natuurlijk ook dat bedrijven en particulieren bloemstukken gaan afnemen voor evenementen, of bijzondere gelegenheden. Een mooie Hollandse traditie, die misschien via de vele Nederlanders in het Omaanse bedrijfsleven ook hier voet aan de grond gaat krijgen.

AIRFRANCE | KLM

Save time
check in
online at
klm.com

With klm.com you can
reserve your favourite seat
without leaving
your favourite seat.

Journeys of Inspiration

WWW.KLM.COM

Wadi Bani Kharus naar Sahtan via Wadi Bani Awf

Trip voor een dag of een weekend

Met recht een waditocht, door de drie prachtige wadi's Bani Kharus, Bani Awf en Sahtan (of andersom). Dit is een leuke weekendtrip door een spectaculair gebergte met veel kampeermogelijkheden. Niet te doen als het regent maar wel avontuurlijk de dag(en) ná de regen.

Wadi Bani Kharus

De ingang van Wadi Bani Kharus (WBK) begint bij het plaatsje Al Awabi op de weg van Nakhl naar Rustaq (route 13). Sla linksaf bij het Oman Oil benzinestation en volg de weg tot een klein fort (er staan twee kanonnen voor de ingang). Dit is een leuk fort voor een kort bezoek en daarnaast een prima plek voor onze eerste koffiestop.

WBK is de eerste van de drie 'parallele' wadi's en is geasfalteerd tot het einde (Al Alyaa). Van daaruit kun je verschillende wandeltochten starten. Een hoogtepunt is het uitzicht (vanaf

Obstakels op de weg na zware regenval

Door Goos Bakker en Agnes van der Gaag

de wadi) op de Jemenitische huizen in Al Alyaa die uitkijken op de wadi. Rij nu terug in de richting van Al Awabi. Op een gegeven moment zie je een asfaltweg naar links, richting Al Hijayr (coördinaten N 23 14' 57"; E 57 31' 34"). Volg de weg naar Al Hijayr en dan is het tijd om 'off the road' te gaan naar Wadi Bani Awf (WBA). Je ziet de track rechts naar boven lopen de bergen in. Sla rechtsaf (coördinaten N 23 12' 53 "; E 57 30' 33") en volg de graded road omhoog en al gauw zie je Hijayr beneden liggen. Deze weg gaat het plateau over en duikt dan aan de andere kant Wad Bani Awf (WBA) in. De weg loopt steil naar beneden: zorg dat je in 4WD-low zit zodat veelvuldig remmen wordt voorkomen. Op het plateau zijn diverse kampeerplaatsen (links en rechts van de weg) en op 1100 meter is het hier redelijk koel. Aan de andere kant rij je voorbij het dorp Al Bir, langs de begraafplaats aan je rechterhand en dan kom je uit op een T-kruising met de WBA-track.

Wadi Bani Awf

Heb je wat minder tijd ga dan rechtsaf en rij de wadi uit om ongeveer 4 km verder van Al Awabi, op de Nakhl-Rustaq weg uit te komen. Bij voldoende tijd, ga linksaf en je rijdt dieper WBA in door een spectaculair gebergte; een goede track om je 4WD-vaardigheden te testen. Je rijdt door het dorp Az Zammah, ook het eindpunt van 'Snake Gorge'. De weg gaat nog verder omhoog en daalt vervolgens weer in een wadi. Dit is het begin van Snake Gorge: een leuke stop voor koffie of lunch maar ook om door de Gorge te lopen, klimmen en zwemmen. Na zo'n 3 tot 4 uur kom je de Gorge weer uit bij Zammah. Let wel op het weer: het water kan hier erg snel stijgen!

Je kunt de track vervolgen om, na een bezoek aan het pittoreske Bilad Sayt, via Hat, boven op de berg te komen en aan de andere kant weer af te zakken naar Al Hamra. Onze bedoeling is echter een andere route: vlak voor het bereiken van Snake Gorge, zie je een afslag naar rechts. Daar staat (tot nu toe) een bord dat de richting naar Sahtan aanduidt, je weet echter nooit hoe lang zo'n bord hier blijft staan. Door die track te volgen rij je over de bergen, in de volgende wadi: Wadi Sahtan.

Wadi Sahtan

Evenals de andere twee wadi's is deze ook erg indrukwekkend. Er wordt helaas een asfaltweg aangelegd (deze is bijna voltooid) die het aanzicht van de wadi wel drastisch heeft veranderd... Gelukkig zijn er nog genoeg mooie tracks aan de noordoostkant van deze wadi. Eén daarvan is de tocht naar Yasab, dat in een volgend dal ligt. De weg naar Yasab begint tussen de dorpjes Fasah en Umq. Je rijdt via een steile gravel track die langs de bergwand is aangelegd om dan weer af te dalen naar Yasab. Let op de kleine moskee die gebouwd is halverwege deze steile weg naar Yasab. Deze track loopt dood in een kleine dadelplantage en falaj bij Yasab. Hier zijn niet veel mogelijkheden om je tentje op te zetten, maar wij hebben gekampeerd in de wadi vlak voor het dorp Yasab. Hou er rekening mee dat bij regen in de dagen vóór je deze tocht wilt rijden de weg zéér slecht kan zijn. Ook kamperen is dan niet mogelijk vóór Yasab en dan moet je echt dezelfde dag terugrijden.

Kamperen kan ook langs de track van Umq naar Al Hayl, Madruj en Hawb (de weg eindigt verderop, maar het is wel leuk om daar even naar toe te rijden). Ook dit vinden wij een spectaculaire track die eerst langs een vlakte leidt waar je goed kunt kamperen.

Als je weer terug bent in Umq, kun je van daaruit de asfaltweg nemen om naar de uitgang van Wadi Sahtan te rijden, deze eindigt op de weg van Rustaq naar Ibri. Sla rechtsaf om weer uit te komen bij Rustaq. Nog tijd over? Bezoek dan Al Hazm Castle, een van de mooiste kastelen van Oman.

De gps-tracks van de beschreven routes zijn beschikbaar bij Agnes en Goos.

Dorpje Hawb in Wadi Sahtan

Jemenitisch huis, Wadi Bani Kharus

Wadi Sahtan, de weg naar Yasab

Ik en mijn sport

Synchroonzwemmen

Door Barbara de Goederen

"Dinsdagavond. Tassen ingepakt, hup, naar het zwembad! Kijk, daar zijn mijn vriendinnetjes, nu zijn we klaar voor het dansen in het water! We lopen samen naar de waterkant, gaan naar onze plekjes en laat de muziek maar beginnen! We duiken een voor een in het water en beginnen ons dansje, we moeten ons goed concentreren en samenwerken. Samen maken we mooie figuurtjes net zoals bloemetjes en sterretjes! Het is nu alleen nog oefenen. Nou, ik kan niet wachten tot we een echte show doen, dat zou echt spannend zijn!" Aldus de tienjarige Ella Wusten over synchroonzwemmen. Jawel, in Muscat wordt sinds kort deze bijzondere sport beoefend. Daar wilden we natuurlijk meer over weten, dus vroegen we aan de vier Nederlandse meisjes die meedoen of ze ons daar iets over wilden vertellen. Behalve Ella zijn dat Julia, Julia en Hanna. Julia van Bourgonje schrijft:

"Hoi, ik heet Julia en ik ben negen jaar oud. Ik doe veel sporten en een is synchroonzwemmen. Synchroonzwemmen is dat je met tien meisjes tegelijk op muziek in het water danst. Om mee te doen moesten we door een selectie van tachtig meisjes. Ik was heel blij dat ik geselecteerd was. Ik vind het heel leuk omdat je veel mag duiken, onder water zwemmen en in het water dansen. Ik hou helemaal niet van dansen maar synchroonzwemmen op muziek vind ik wel leuk. Voor synchroonzwemmen heb je een badpak, een badmuts en een zwembril nodig, en je moet goed kunnen zwemmen. Onze lerares heet Engy en ze is heel aardig. De les duurt een uur en is best wel moeilijk. Als we heel goed worden mogen we naar een toernooi in Dubai."

Hanna van Doren is met haar zeven jaar een van de jongste deelnemers, maar het is ook haar gelukt door de selectie te komen. We vragen haar wat de eisen waren: moest je een bepaald diploma hebben? "Nee, we hebben eerst voor moeten zwemmen, en toen heeft Engy 10 kinderen eruit gekozen. We moesten op een dag komen en we moesten een baantje borstcrawl zwemmen en toen een baantje schoolslag en toen een stokje opduiken en een bal gooien naar de kant terwijl je aan het watertrappen was." En wat vindt Hanna van de juf en de lessen? "Ze is een beetje streng. Maar we leren wel leuke

dingen van haar. In het begin moesten we veel baantjes trekken naast elkaar. Toen hebben we veel 'sculling' gedaan en watertrappen, maar niet die met de schoolslag benen, maar die ze in het Engels de 'egg-beater-kick' noemen. En nu leren wij verschillende dansen. Het is niet heel moeilijk. Het leukst vind ik nieuwe dansjes leren en in een groep figuren te maken, zoals met zijn allen een bloem maken. Ik vind egg-beater-kick het makkelijkst, en de hele dans onthouden het moeilijkst." En word je er erg moe van? "Ja, heel erg moe... Maar het is wel leuker dan baantjes trekken!"

En ook Julia van Cuijck (9 jaar) is enthousiast over de lessen, en kijkt al uit naar de show, waarvoor de meisjes nieuwe badpakken krijgen (zie foto, red.) en zelfs make-up op mogen. "Elke dinsdag na mijn pianoles ga ik naar synchroonzwemmen op de PDO-club. Ik heb al twee dansjes geleerd. Eerst oefenen we aan de kant en als we het dansje goed kennen mogen we het in het water oefenen. Juffrouw Engy is lief. Ook mijn vriendinnetjes Maria en Ella doen mee. Eind van de maand doen we een show voor de papa's en mama's. Komen jullie ook kijken?"

Sculling: de handen en armen heen en weer bewegen om te voorkomen dat je zinkt: nodig bij allerlei verschillende posities

Egg beater: in zittende positie met je onderbenen cirkels maken, zodat je op een vaste plek blijft en je armen vrij zijn om figuren te maken

Door Guus Wijstma

Ik en mijn sport

Wedstrijdzwemmen

Zwemmen is een hele leuke sport om te doen. Met zwemmen zijn er vier slagen; borstcrawl, rugslag, vlinderslag en schoolslag. Voor de meeste kinderen is schoolslag de makkelijkste. De slagen zijn in volgorde van moeilijkheid; de makkelijkste is de schoolslag, de tweede makkelijkste is de rugslag, de derde is de borstcrawl en de moeilijkste slag is de vlinderslag. Voor mij is de vlinderslag het makkelijkste omdat ik er heel goed in ben en ik een goede techniek ervoor heb.

Vlinderslag

De vlinderslag is de moeilijkste slag van allemaal. Voor de vlinderslag moet je eerst een dolfinkick doen en daarna moet je je armen erover brengen. Normaal gesproken zwem je 50 meter voor alle slagen. Maar voor de vlinderslag is dat soms anders. Het is veel moeilijker omdat je er veel meer energie in stopt. Ik ben juist heel goed in de vlinderslag omdat ik heel veel heb getraind. Voor 50 meter vlinderslag heb ik 43 seconden gehaald, en een medaille voor de tweede plek!

Borstcrawl

Ik vind borstcrawl best makkelijk, maar voor sommige mensen is het een hele moeilijke slag omdat je adem moet halen terwijl je aan het zwemmen bent. Als ik aan het trainen ben met borstcrawl dan moet ik minimaal twee keer 300 meter zwemmen in 5 minuten. In de zwemwedstrijd in Dubai had ik 35.36 seconden gehaald met 50 meter zwemmen.

Team

Ik train 4 keer per week. Ik vind zwemmen een hele leuke sport omdat je er heel goed in kan worden, en ook omdat ik het gewoon leuk vind om met mijn vrienden te zwemmen. Het ABA-schoolzwemteam heet Vipers. In het team zwemmen wij met jongens en meisjes van allerlei leeftijden. Ik ben nu even tijdelijk gestopt, omdat we een heel groot project in de klas hebben.

De training is heel leuk en je mag ook met andere kinderen praten tijdens de les, maar je hoort natuurlijk wel gewoon op te letten. Ik word gecoacht en die coach is heel aardig. We doen soms wedstrijdjes tegen elkaar met alle slagen. Eerst is het rugslag, dan schoolslag, dan vlinderslag en dan de snelste slag het laatst, en dat is dus borstcrawl.

Om mee te kunnen doen aan leuke sporten als wedstrijd- of synchroonzwemmen, of wat voor watersport dan ook, moet je natuurlijk wel eerst kunnen zwemmen! Op de meeste internationale primary schools in Muscat wordt één keer per week zwemles gegeven. Daarnaast mogen wij ons als Nederlandstaligen gelukkig prijzen met een leuk en enthousiast team van instructeurs voor het zwem-ABC. Dankzij Eeke, Monique Oink, Mariska, Renate, Ismail, Monique Naafs, Elin en Ingeborg werd de afgelopen jaren het ene na het andere zwemdiploma binnengesleept. Helaas hebben of gaan de zes laatstgenoemden dit jaar Oman verlaten. Namens de jongste generatie zwemmers en hun ouders, bedankt voor jullie inzet!

Gelukkig staat er inmiddels al wel weer een nieuwe lichterling zwemjuffen klaar. Anneke (helaas inmiddels ook vertrokken), Annet, Marinja, Jacobien, Caroline, Eveline en Lillianne: gefeliciteerd met het succesvol afronden van de opleiding tot zwemonderwijzer, en veel plezier aan (en in) het zwembad!

Nederlands archeologisch onderzoek in Wadi Al Jizzi

Door Bleda Düring

Sinds 2014 doet een team van Leidse archeologen onderzoek in het achterland van de stad Sohar. Elk jaar komen we in de maand januari naar Oman om hier veldwerk te doen met een team van ongeveer 15 specialisten en studenten. Doel is het rijke (maar bedreigde) archeologisch erfgoed van de regio Sohar in kaart te brengen.

De toenemende industrialisatie en urbanisatie van het gebied rondom Sohar trekt helaas een enorme wissel op het archeologisch erfgoed van de regio. Het is daarom van groot belang dat deze archeologie in kaart gebracht wordt voordat het te laat is. Een goed begrip van de bewoningsgeschiedenis van het gebied rondom Sohar is van grote betekenis en overstijgt de lokale context. Vanaf ongeveer 5300 jaar geleden zien we namelijk een vervlechting van lokale culturele ontwikkelingen met internationale handel, die we herkennen aan prehistorische voorwerpen uit India, Iran en Irak. Sohar is vandaag de dag niet toevalligerwijs de locatie van de belangrijkste haven van de Al Batinah regio langs de noordelijke kust van Oman. Rond het jaar 1000 na Christus was Sohar volgens Arabische bronnen uit die tijd de belangrijkste en meest kosmopolitische handelsstad van het Nabije Oosten, en dat beeld kunnen we

ook met archeologische data ondersteunen. Het achterland van Sohar vormt daarom een ideale proeftuin om het verband tussen lokale culturele ontwikkelingen en vroege globalisatie-episodes te onderzoeken.

Samenwerking

Het achterland van Sohar wordt gedomineerd door de Wadi Al Jizzi. Dit wadi-systeem vormt een belangrijke natuurlijke route door de bergen en is een van de weinige passages van dit soort in Oman. Deze wadi-route verbindt het binnenland met de kust en was belangrijk voor handelaren, reizigers en herders door de eeuwen heen. Verder zijn in de bergen achter Sohar substantiële hoeveelheden kopererts aanwezig, die al vanaf het derde millennium voor Christus werden geëxploiteerd. We kunnen ons daarom afvragen in hoeverre koper in het verleden een vergelijkbare rol heeft gespeeld als olie vandaag de dag: een grondstof die grote welvaart mogelijk maakt door internationale handel in het verder schrale en dorre landschap van Oman.

Om dit soort vragen te kunnen beantwoorden zijn we bezig met een oppervlakteonderzoek in het achterland van Sohar, waarbij we prehistorische voorwerpen en structuren uit het verleden in kaart brengen; denk daarbij bijvoorbeeld aan graven, gebouwen en veldsystemen. We graven dus niet. Ons onderzoek is bedoeld om op systematische wijze resten uit het verleden in kaart te brengen vanaf de steentijd tot aan de vroegmoderne tijd. Het project is een samenwerkingsverband tussen de Universiteit Leiden en het Ministerie van Erfgoed en Cultuur van Oman. Dat wil zeggen dat we werken op uitnodiging van de Omaanse overheid die samen met ons het erfgoed van de Sohar-regio wil documenteren, beschermen en ontsluiten. Het is ook een field school voor Leidse archeologiestudenten en heeft als doel een bijdrage te leveren aan de lokale capacity

Bleda Düring (zittend linksvoor)

building. Door samen te werken met de staf van het Omaanse Ministerie van Erfgoed en Cultuur delen we onze kennis en vaardigheden.

Van irrigatie tot grafmonumenten

Het algemene doel van het Wadi al Jizzi Archeologisch Project is om de geschiedenis van de nederzetting en landgebruik van de regio in kaart te brengen en te documenteren. Drie thematische onderzoeksvragen structureren ons onderzoek. De eerste vraag richt zich op de landbouwconomie: hoe dragen landbouwtechnieken, en met name irrigatiesystemen, bij aan de mogelijkheden om te kunnen bestaan in dit droge gebied? We karteren en dateren daarom veldsystemen en irrigatiestructuren, om beter te begrijpen hoe deze technologie zich door de tijd heen heeft ontwikkeld.

De tweede vraag heeft betrekking op de ontwikkeling en schaal van mijnbouw en metaalwinning, en wat voor impact koperwinning had op lokale landschappen en samenlevingen. In hoeverre zijn pieken in de koperproductie gekoppeld aan een toename in aanwijzingen voor menselijke activiteiten (huizen, artefacten, graven)? Wat was de ecologische impact van koperproductie? We proberen hier iets over te zeggen door bijvoorbeeld metaalslakken en smeltovens in kaart te brengen en te dateren en ecologische aanvullende data te verzamelen. De derde vraag richt zich op het 'funerair' landschap van de Wadi Al Jizzi regio. Hoe kunnen we de tienduizenden grafmonumenten in het landschap (grafheuvels, graftorens, grafplatvormen en ovalen, begraafplaatsen) het beste duiden? Kunnen we iets zeggen over het soort samenleving waartoe ze behoren en hoe de grafcultuur zich door de tijd heen ontwikkeld heeft?

Moderne hulpmiddelen

Ons onderzoek in Oman wordt enorm gefaciliteerd door een aantal technologische ontwikkelingen. We kunnen putten uit een scala aan satellietbeelden om archeologisch interessante objecten te lokaliseren. Het gebruik van GIS (Geographic Information

Systems) software en moderne gps-technologie maakt het erg makkelijk om vondsten en structuren te plaatsen in de ruimte. We werken in het veld met tablet computers waarop we in een database alle relevante informatie invoeren over structuren en vondstdichtheden. Een ander deel van ons werk bestaat uit ouderwets handwerk: een deel van de aangetroffen artefacten gaat mee naar het basiskamp voor nadere analyse, en wordt gewassen, gefotografeerd, getekend en in een database beschreven.

Wat vinden we zoal?

Tot dusver hebben we duizenden grafmonumenten gedocumenteerd, variërend van monumentale graftorens die tot 5000 jaar oud zijn tot Islamitische begraafplaatsen van 'slechts' honderd jaar oud. We hebben tientallen irrigatie- en veldsystemen gevonden, daterend van de Bronstijd tot de Late Islamitische periode. Daarnaast tientallen gebouwen behorende tot pastoralisten (mensen die rondtrekken met dieren), kleine gehuchtjes en grotere dorpen (die ook weer dateren uit een waaier van perioden tussen 5000 jaar geleden en gisteren). Maar ook veel metaalslakken en smeltoventjes uit de Bronstijd, IJzertijd en Islamitische periode. Een van de intrigerende resultaten van ons onderzoek is dat de bewoningsgeschiedenis van het achterland van Sohar drie duidelijke pieken kent: de Vroege Bronstijd, Midden IJzertijd en Midden Islamitisch. Alle drie met veel archeologisch materiaal die van elkaar gescheiden worden door lange periodes, van soms wel duizend jaar, waarvoor vrijwel geen archeologisch data te vinden zijn. Het verklaren van deze 'boom and bust'-episodes is het belangrijkste doel van ons onderzoek. We zullen nog vele jaren onderzoek nodig hebben om de vraag hoe we dit patroon beter kunnen begrijpen goed te kunnen beantwoorden. We hopen dus nog vaak terug te kunnen komen naar Oman!

Bleda Düring is Universitair Hoofddocent aan de Universiteit Leiden.
Kijk voor meer informatie op: www.wajap.nl of op [Facebook.com/WadiAlJizziarchaeologicalproject](https://www.facebook.com/WadiAlJizziarchaeologicalproject)

juni 2016 RASKRABEL 28

juni 2016 RASKRABEL 29

Leven en werken in zonnig Sohar

Door Madelon Schara

Twintig jaar geleden, toen mijn ouders in Muscat woonden en ik op bezoek kwam, was Sohar niet heel veel meer dan een van de vele stoffige kruispunten op de weg naar Dubai. Toen er sprake van was dat wij ook naar Oman zouden gaan, was het voor ons dan ook voor de hand liggend dat we in Muscat zouden gaan wonen. Al snel werd echter duidelijk dat de standplaats Sohar zou worden. Een heel ander plaatje dus, en even mentaal schakelen. Want wat wisten we nou helemaal van Sohar?

De echte bloeiperiode van Sohar als hoofdstad van Oman was in de 9e en 10e eeuw. Vele malen groter dan nu, was Sohar in die tijd een van de welvarendste haven- en handelssteden van de hele islamitische wereld. Toen kwam de verwoesting door de Perzen die een bruut einde maakte aan deze gouden eeuwen. De handel verplaatste zich naar andere havenplaatsen en nooit kreeg Sohar haar mythische aantrekkingskracht meer terug. De grote vraag was voor ons dan ook: wat treffen we daar aan?

Groene omgeving

Voor het gemak slaan we nu even wat eeuwen over en kijken we naar het Sohar van 2016. Op 230 kilometer van Muscat en 220 kilometer van Dubai, ligt Sohar inderdaad ongeveer in het midden: trips naar beide steden behoren tot de mogelijkheden. Echter, anno nu is het leven als Westerse expat in Sohar en omstreken zo comfortabel en prettig dat het slechts extra's zijn die het leven kunnen verrijken als je daar behoefte aan hebt. Een van de grote pluspunten van deze regio, niet voor niets 'de buik van Oman' genaamd, zijn de vele boerderijen en plantages die het groene karakter van Sohar bepalen. Een groot gedeelte van de nationale groente- en fruitproductie komt uit de noordelijke Batinah regio waarvan Sohar het zwaartepunt vormt. Zodra je Highway 1 verlaat, zie je overal de prachtige bananen-, mango- en dadelpantages, de alfalvelden voor de dieren, de citroenbomen et cetera. En dan mogen wij, geluukvogels, daar precies tussen wonen!

Internationaal karakter

De industriële en logistieke haven, en alle bedrijven die daar omheen hun activiteiten hebben ontwikkeld, zorgen voor veel werkgelegenheid. Naast veel Omani uit alle windstreken, zijn er ook veel expats naar Sohar gekomen en dat zorgt voor een echt internationaal karakter. Er zijn verschillende internationale scholen, en alleen al op de school waar onze kinderen naartoe gaan, de Al Batinah International School, spelen en leren kinderen van 38 nationaliteiten samen. Het gestandaardiseerde IB-programma zorgt ervoor dat de aansluiting met het Nederlandse systeem, of als je na standplaats Sohar weer verder reist, een andere IB-school, redelijk goed is. Op school is veel aandacht voor de nationale en internationale cultuur. De kinderen gaan al vanaf grade 3 op 'Oman-week'. Alle leerlingen ervaren op deze manier een week lang een stukje Oman,

bijvoorbeeld het ene jaar te voet in de bergen, het volgende jaar vanuit het water tijdens een duik- of zeilcursus, en het jaar daarop vanaf de rug van een kameel op een kamelentrektocht. Herinneringen die de kinderen niet snel zullen vergeten! Ook is er een internationaal getinte week, met als hoogtepunt de International Evening, waarbij de verschillende nationaliteiten elkaar met hun nationale culinaire specialiteiten naar de kroon proberen te steken om op die manier zoveel mogelijk geld op te halen voor zowel een nationaal als internationaal goed doel. De Nederlandse stand met de appeltaarten, (versgebakken!) stroopwafels, speculaasjes en andere heerlijkheden is, hoe kan het ook anders, altijd bijzonder populair.

Hollandse gezelligheid

Nederlandse cultuur, en ook de Nederlandse taal, komt thuis en op de compound aan bod. Zo hebben we elk jaar traditioneel het Sinterklaasfeest, is er de haringparty en was er dit jaar zelfs een nieuwjaarsduik! Veel kinderen hebben na school thuis of bij juf José nog Nederlandse les om in ieder geval de spelling en grammatica van het Nederlands bij te houden of aan te leren.

We hebben een gezellige en enthousiaste groep Nederlanders, waaruit allerlei initiatieven ontstaan. Met de komst van de WhatsApp-groepen is elk initiatief zó uitgerold en worden er gezamenlijke trips of uitjes geregeld. Iedereen kan wel iets of wil ergens bij helpen.

Veel te beleven

In en rond Sohar is er van alles te ondernemen; altijd spannend zijn de kamelen- en paardenraces die vroeg in de ochtend worden gehouden. Er is een stadion voor de stierengevechten, die minder hardvochtig schijnen te zijn dan de ons bekendere Spaanse variant. Als je aan het einde van de middag een strandwandeling maakt, kom je regelmatig de enorme beesten tegen die daar als hondjes worden uitgelaten.

We hebben de prachtige bergen op korte afstand, en natuurlijk verschillende wadi's waar het in de weekeinden goed toeven is. Visjes kijken, naar roofvogels speuren, klauteren in de wadi en, altijd leuk, een groot kampvuur maken!

Met bezoek is het leuk om de nieuwe vis- en groentemarkt aan de corniche te bezoeken en ook de iets verderop gelegen prachtig versierde souk in oude stijl is de moeite waard. Rondom het oude fort in het oudste deel van Sohar, waren de kleurrijke geesten rond van Sinbad de Zeeman en Ahmed Bin Majid, wat zeer tot de verbeelding spreekt. Het Sohar Fort museum zal, zodra het na uitvoerige restauratie weer open is, zeker een interessante stop zijn voor iedereen die wat meer achtergrondinformatie wil hebben over de geschiedenis van de stad.

Al met al is Sohar in onze ervaring, een ideale plek om een aantal jaren met veel plezier door te brengen! Het is heel fijn om de heetste maanden met een bezoek aan Nederland af te wisselen, maar wij zullen straks als we weer in Nederland wonen, in de winter regelmatig terugverlangen naar dit mooie stukje Oman.

Dutch night 2016 The Brat Pack swingt erop los!

Oké, we zijn nog niet eens halverwege 2016, maar we durven nu al te stellen dat de 'Frozen' Dutch Night weer het leukste en coolste feest van het jaar was! Haring, bier en bitterballen, ijskoude en stijlvolle aankleding, een goede sfeer en een mooie donatie aan Dar Al Atta'a! Dat alles omlijst met een fantastisch optreden van de Nederlandse coverband 'The Brat Pack'. Om nog even na te genieten zetten we deze superband hier in de spotlights!

Zangeres en oprichter Louise Akkermans

Sinds ik in 2010 ben afgestudeerd aan het Utrechts Conservatorium (richting jazz/pop) bestaat mijn werk uit optreden, zo veel en zo vaak mogelijk. Dat is ontzettend leuk om te doen en ik zou niets liever willen! Ik zing bij verschillende coverbands, waarvan ik The Brat Pack (thebratpackband.com) het allerleukst vind om te doen! Ik ben bandleider en oprichtster van de band. Die is ontstaan vanuit de wens om te spelen met een coverband die qua repertoire nét even wat anders doet en ook muzikaal uitdagend blijft, maar toch nog in de smaak valt bij ons uiteenlopende publiek. En dat is geloof ik gelukt! Ook heb ik een close-harmonykoortje, treed ik op met een gitarist/pianist, en zing ik op huwelijksceremonies. Daarnaast doe ik zo nu en dan studiowerk, zoals het inzingen van jingles of demo-opnames van producers.

Kortom: ik kom altijd op leuke evenementen met vrolijke gezichten. Dit maakt mijn werk heel erg boeiend en divers: geen werkweek of locatie is hetzelfde! Met name tripjes naar het buitenland zijn erg mooi om te doen... vooral als je naar zo'n prachtland als Oman mag!

Drummer Jeroen van Santen

Mijn naam is Jeroen van Santen, 26 jaar, getrouwd met Jelma, ik woon in Oud-Beijerland en ben drummer van The Brat Pack. Op vroege leeftijd begon ik al met drummen. Ik ben vier jaar geleden aan het Rotterdams Conservatorium afgestudeerd, en sindsdien druk bezig met optreden en drumles geven. Drummen doe ik dus 'for a living'. En dat gaat gelukkig heel goed. Naast The Brat Pack zit ik nog in een andere coverband en val ik vaak in als sessiedrummer (o.a. bij Trijntje Oosterhuis, Mr. Probz, Xander de Buisonjé en andere bands). Daarnaast speel ik in meerdere bands in het gospelcircuit.

Basgitarist Willem de Booij

Mijn naam is Willem de Booij, ik ben 26 jaar en kom uit Rotterdam. Ik speel basgitaar in verschillende bands, zowel coverbands (The Brat Pack, The Rich And Famous en Party Collective) als eigen werk (Bombyx, Wouter Vink). Daarnaast speelde ik als muzikant bij theatervoorstellingen, onder meer bij Hofplein Rotterdam en Beer Muziektheater ("Opa, waarom zijn er meer vragen dan antwoorden?"). Verder speel ik in de vaste huisband van het Fox Sports programma De Eretribune met de Guus Bok Liveband. Naast mijn werkzaamheden op het podium geef ik parttime gitaar- en basles. Ondertussen ben ik bezig met het afronden van mijn opleiding aan het Rotterdams conservatorium (Codarts). Het is een druk bestaan, maar erg leuk, zeker de variatie houdt het fris. Als muzikant ben je snel geneigd zoveel mogelijk werk aan te nemen, wat weleens voor stress kan zorgen, maar het blijkt bijna altijd de moeite waard. Daarnaast is het (vooral in het begin) moeilijk om in je onderhand te voorzien als je focust op één project, dus de variatie in mijn werk is niet alleen een mooie manier om de verschillende kanten van de muzieksector te leren kennen, maar ook om een redelijk bestaan op te bouwen terwijl ik doe wat ik het liefst doe!

Toetsenist en producer Mathijs van Til

In 2010 ben ik afgestudeerd aan het conservatorium Enschede met als hoofdvak 'Toetsen'. Naast de traditionele piano ligt de focus binnen deze afstudeerrichting op gebruik van (Hammond)orgel, synthesizers en muziekproductie. Deze diversiteit is ook nu typerend voor mijn muzikale activiteiten. Ik ben op dit moment fulltime werkzaam als uitvoerend muzikant.

Een project waar veel eigen creativiteit in zit is Brother-Till. Een samenwerking met mijn broer Peter van Til, waarbij we een samensmelting maken tussen poëzie, elektronische muziek, visual art en performance. Na het releasen van een aantal videoclippen werken we nu hard aan onze liveshow.

Een andere band waar ik actief in ben is Roots Rising, een reggae/hiphop band uit mijn woonplaats Zwolle. Deze band is een collectief van 11 mensen, allemaal met zeer uiteenlopende achtergronden. De nummers die we schrijven zijn op momenten maatschappijkritisch maar altijd gebracht vanuit een positieve energie. Voor deze band produceer ik op dit moment een EP, waarvan de eerste single in juni uitkomt.

Verder doe ik veel optredens met verschillende coverbands, waaronder The Brat Pack. Het is altijd waanzinnig om met deze band te spelen omdat het stuk voor stuk goede muzikanten zijn, en we onszelf ook continu blijven uitdagen door alternatieve en energieke live versies te spelen van bestaande songs. Normaal gesproken lopen de optredens van The Brat Pack uiteen van bruiloften tot pleinfeesten. Maar extra uniek was het natuurlijk om met deze band naar Oman af te reizen om daar the Dutch Night 2016 muzikaal te mogen omlijsten!

Saxofonist David Wilschut

Ik ben David Wilschut en woon met m'n heerlijke gezin in Zwolle. Ik ben op m'n tiende begonnen met spelen en heb jaren in bandjes gespeeld. Pas in 2000 maakte ik de stap om muziek te gaan studeren.

Ik toeter alweer een paar jaar bij The Brat Pack, met heel veel plezier. Ik ben saxofonist en speel op bari-, tenor-, alt- en sopraansax, en ook nog een beetje gitaar. Ik speel voornamelijk popmuziek en dan in alle soorten en maten. Ik ben vaak onderdeel van blazerssecties en dat vind ik ook supermooi om te doen, het geeft de muziek lekker veel power. Ook speel ik in studio's of thuis voor cd-opnames of werk ik mee aan tv- en theaterproducties. Ik ga vaak mee met coverbands voor privé- of bedrijfsfeesten of speel met DJ's, dan improviseer ik lekker op de muziek die ik hoor. En af en toe doe ik ook nog mee met een bigband (Jazzart Orchestra), daar speel ik samen met 18 man en dat is ook heerlijk om te doen.

Dus tja, eigenlijk van alles. Ik geef doordeweeks ook les, een dag op een muziekschool in Dronten en een dag op m'n eigen saxofoonles-praktijk in Zwolle. Alles bij elkaar een fulltime job!

Zanger Nils Krake

Mijn naam is Nils Krake, ik ben 31 jaar en woon in Amsterdam. Ben in 2003 begonnen met m'n eerste bandje BRQ in Enschede en via de ArtEZ Popacademie in The Brat Pack beland als zanger. Daarnaast doe ik veel studiowerk; ik zing bijvoorbeeld de jingles van NPO Radio 2 en ik ben druk bezig met het maken van eigen muziek. Vorig jaar heb ik m'n eerste single 'Loves like she lives' uitgebracht, te vinden op www.nilskrake.nl.

Lichttechnicus Jos van den Hoven

Mijn naam is Jos van den Hoven, geboren in Oss in 1977, en getrouwd met Katja. Ik ben al zo'n 20 jaar aan het werk in de muziekwereld, en inmiddels 10 jaar eigenaar van Generation Rental Group BV.

Generation is een klein bedrijf dat zich bezighoudt met de verhuur en verkoop van geluid, licht en video. Ook verzorgen wij de techniek van een aantal grote bands en artiesten in Nederland.

Mijn specialiteit is het bedienen van het licht. Verder probeer ik zoveel mogelijk te leren van audio en video. Ik heb vroeger een drive-in discotheek gehad. Deze was erg geliefd dus was ik vaak weg! Van de centen die we daarmee verdienden kochten we steeds meer licht en geluid en zo kregen we de vraag om techniek voor bandjes te leveren. Van het een komt het ander! Inmiddels hebben we een hal met 800m2 licht, geluid en video. Een uit de hand gelopen hobby mag je wel zeggen!

Het was dit jaar voor mij de derde keer dat ik met een band naar Oman mocht komen. Het is voor mij weer iedere keer genieten als ik in Oman ben: van de Omaanse natuur en alle gastvrijheid.

Geluidstechnicus Paul van den Maagdenberg

Ik heb het voorrecht gehad om voor een tweede keer als geluidstechnicus met een band mee te mogen naar Oman. We hebben wederom een hele mooie week gehad. De organisatie heeft er weer alles aan gedaan om ons te vermaken en de vele mooie bezienswaardigheden van Oman te laten zien.

Wat ik zoal doe in het dagelijks leven? Ik werk als freelance geluidstechnicus veel samen met het bedrijf Generation Rental van Jos van den Hoven. Hij was dit keer weer mee als lichtman. Na jarenlang zelf als muzikant op het podium te hebben gestaan, ben ik als docent gaan werken op een popacademie in Rotterdam. Gitarist Wesley en bassist Willem waren destijds nog leerlingen op deze opleiding. Leuk om te zien hoe goed en succesvol ze zijn geworden!

Aangezien een vaste band met het docentschap steeds moeilijker te combineren werd en ik altijd al een voorliefde had voor geluidstechniek, ben ik mij hier steeds meer mee bezig gaan houden. Op dit moment werk ik, behalve als geluidstechnicus, ook nog als teamleider en trainer op hetzelfde ROC.

Boekrecensie

Ik kom terug – Adriaan van Dis

Zorgelijk telefoontje van de directrice: "Het gaat niet goed met uw moeder. Ze blaft tegen het personeel en maakt met iedereen ruzie." Ik belde haar meteen op. "Ik hoor dat je je misdraagt." "Ik weet van niets." "Als je rustig wilt sterven moet je beginnen met loslaten en vrede uitstralen. (...) Ik confronteerde haar met haar eigen zweefteksten. "Je moet je overgeven." "Ik moet helemaal niet overgeven." Een stikde-moord en de verbinding werd verbroken.

Adriaan woont in Parijs en heeft maar weinig contact met zijn, bijna 100-jarige, moeder Marie. Tot zij het contact zelf gaat zoeken en hem regelmatig gaat bellen en zelfs vraagt of hij langs kan komen. Adriaan besluit te verhuizen naar Nederland en betreft een huis niet al te ver van zijn moeders verzorgingstehuis. Zijn moeder heeft nooit willen praten over haar leven in Nederlands-Indië en het Jappenkamp waarin ze gedurende drie jaar heeft gezeten. Maar in deze laatste fase van haar leven, ze weet het zeker dat ze dood wil, vertelt ze opeens heel veel over haar leven. Moeder en zoon komen tot een overeenkomst: zij vertelt haar zoon alles wat ze nog weet ("een dode moet licht reizen") en hij belooft zijn moeder ervoor te zorgen dat ze een zachte dood tegemoet zal zien. Als zijn moeder verder achteruit gaat, trekt hij zelfs in de gastenkamer van het verzorgingstehuis om dichtbij haar te kunnen zijn.

Adriaan van Dis vertelt in deze autobiografisch getinte roman eerlijk over de laatste periode van zijn moeders leven en zijn rol hierin. Maar ook over zijn leven als kind van deze moeder en het turbulente leven van zijn moeder zelf. Hij heeft een gecompliceerde band met zijn moeder, ze heeft altijd afstand gehouden, nooit sprak ze over het verleden. Hij heeft maar weinig moederliefde ervaren. Met zijn vader heeft Van Dis ook geen band: hij overlijdt al veel eerder, zwaar getraumatiseerd door de oorlog in Indië. Dit alles maakt het boek tot een aangrijpend verhaal, de relatie van een zoon tot zijn moeder, de worsteling met de vrouw die zijn moeder is. Het is een bijzonder levensverhaal dat wordt opgetekend, mede door onder andere de ervaringen in de oorlog in Indië en het Jappenkamp. Een leven mooi verwoord. Bekroond met de Libris Literatuurprijs.

Maan en Zon – Stefan Brijs

"De chauffeur stapte uit. Een rijzige gespierde, zwarte man. Hij droeg een uniformpet, witte handschoenen, een smetteloos wit hemd met een smalle, zwarte das, een keurig in een vouw gestreken zwarte pantalon en laqué schoenen, niet eens stoffig van het zand. Zoals mijn habijt toonde dat ik broeder was, zo vertelden zijn kleren dat deze man taxichauffeur was, wat ik bevestigd zag toen ik naar het nummerbord van de Dodge keek, waarop enkel het cijfer 7 stond. De man liep om de auto heen, (...), en opende met een statig gebaar het portier aan de andere kant om de passagier te laten uitstappen. Niet alleen ik, maar ook mijn collega's meenden een ogenblik dat koningin Juliana zelf zou uitstappen (...), tot er uit de auto een jongen van een jaar of twaalf tevoorschijn kwam, even zwart als de chauffeur, en met hetzelfde rijzige postuur, maar nog zonder de strakke spieren en in afgedragen kleren, waardoor hij er slungelig uitzag. (...) Wij zagen hoe Max zich omdraaide en in een onhandige poging zijn armen om zijn vader heen wilde slaan. Die duwde hem zonder pardon van zich af en zei, in een Amerikaans-Engels: 'grow up, Max, you' no child anymore'."

Het verhaal begint in 1961 en eindigt in 2001. Broeder Daniel vertelt in één nacht tegelijkertijd het verhaal van de familie Tromp op Curaçao en het verhaal van Curaçao in deze woelige periode. Broeder Daniel, zelf ook een 'eilander', heeft een bijzondere band met de familie Tromp. Hij begint het verhaal als leraar van Max en blijft hem steunen en volgen in zijn verdere leven. Hij maakt hierbij regelmatig gebruik van de taxi van Roy Tromp en later Max Tromp. Hierbij voeren ze bijzondere gesprekken over hun leven en de problemen waar ze tegenaan lopen. Broeder Daniel helpt de familie waar hij kan, maar hij kan ze niet altijd helpen. Roy heeft een egoïstisch karakter waarbij hij zijn misdrijvingen niet erg overtuigend probeert goed te praten. Dit gedrag heeft generaties verder nog steeds gevolgen. De karakters in dit boek worden prachtig verteld door de schrijver, waarbij de verschillende generaties en de keuzes die ze (moeten) maken heel mooi aan bod komen. Pas aan het eind van het boek wordt duidelijk waar broeder Daniel op wacht en waarom, in een tragische climax.

De naam van deze roman is - net als de maan en de zon - een verhaal in voortdurende wisselwerking zonder einde, en een verhaal vol tegenstellingen; liefde en haat, waarheid en leugen, goed en kwaad wisselen elkaar voortdurend af. Stefan Brijs schreef eerder 'De engelenmaker' en 'Post voor mevrouw Bromley'. Een prachtige roman, een aanrader.

Autohuur tarieven vanaf € 24,-* per dag

all-in

• Laagste eigen risico • Geen extra verzekeringen bij aankomst • No nonsense voorwaarden

www.bblcarrental.com

BB&L

Car rental made personal

*28+ DAGEN TARIEF CATEGORIE A, EXCL. SCHIPHOLFEE

Nieuws van de Nederlandse

Ambassade in Oman

Zoals we in het februari-nummer van de Raskrabbel al aankondigden, zouden wij het begin van 2016 druk zijn met een groot evenement: het Business Innovation Forum. Inmiddels zijn we een paar maanden verder en kunnen we vaststellen dat de week van 7 maart en de voorbereiding ervan het piekmoment van dit jaar zijn geweest! Hierbij een korte terugblik op de afgelopen maanden en een vooruitblik op de rest van het jaar.

Drukbezoek

Al vanaf 2015 waren wij op de ambassade druk bezig met het opzetten van een Business Innovation Forum dat plaatsvond op 7 en 8 maart 2016. Dit forum had als doel om Omaniëten en Nederlanders met elkaar de discussie te laten aangaan gericht op de maritieme en logistieke sector. Voor het evenement mikten we op zo'n 100-125 deelnemers en hadden naargelang ook de benodigde accommodatie gereserveerd, goodie bags samengesteld en brochures geprint. Maar ondanks het ontzettend Nederlandse weer (en dan bedoelen we donkere wolken en regen) gedurende juist die twee dagen, kwamen er maar liefst 250 deelnemers opdagen! Twee keer zoveel dus als verwacht en dat was zowel voor ons als voor het bedrijf waarmee we voor dit evenement samenwerkten een grote verrassing. Als bezetenen hebben we ervoor gezorgd dat er stoelen bijkwamen, er genoeg koffie en lunch zou zijn, en mensen toch aan een programma kwamen.

#2307 Challenge

Parallel aan deze conferentie organiseerden wij ook een #2307 Challenge waarbij net afgestudeerde Omani's en jonge ondernemers een case op logistiek gebied moesten oplossen. Ze kregen hier 23 uur en 7 minuten de tijd voor, vandaar de naam. Met ontzettend

veel energie hebben vijf teams gewerkt aan een oplossing, die ze vervolgens mochten presenteren aan een jury. Het team dat het beste presteerde heeft een reis naar Nederland gewonnen.

Al met al kunnen we terugblikken op een zeer geslaagde maar ook leerzame week waarin de Nederlandse logistieke en maritieme sector zich goed heeft kunnen presenteren aan Oman.

Tentoonstelling

Op 9 mei hebben wij Europe Day gevierd in Bait al Zubair met een zesdaagse tentoonstelling van kunst uit de verschillende Europese residenties. De tentoonstelling werd geopend door twee hooggeplaatste officials van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, waarna een receptie plaatsvond die zeer geslaagd was.

Even voorstellen

De afgelopen maanden hebben we weer een aantal nieuwe medewerkers mogen verwelkomen. In januari kwam Susan Klinker ons team voor een half jaar versterken als stagiaire. Susan is een masterstudent internationale bestuurskunde aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam. Zij heeft al enige ervaring in de regio; haar interesse in dit gebied, en daarbinnen de rol van Oman, en nieuwsgierigheid naar het functioneren van de Nederlandse ambassade, motiveerden haar om te solliciteren. In maart kwam Tim Goudsmid ons versterken als derde diplomaat op deze ambassade. Dit is Tims eerste plaatsing, hij zal zich de komende jaren bezig gaan houden met het politieke dossier. Misschien heeft u hem al ontmoet tijdens de verschillende activiteiten van het Holland Comité. Tim heeft inmiddels een plek gevonden in Al Mouj en heeft nog net kunnen proeven van een aantal Omaanse kampeerweekenden voor de zomer inviel.

Een blik in de agenda

De komende tijd zullen we aanwezig zijn bij conferenties zoals de Oman Utility Week. We vinden het belangrijk om Nederland daar op de

kaart te zetten, vooral op het gebied van water. Watermanagement hebben wij inmiddels op onze agenda gezet als een van de speerpunten voor deze regio, mede gezien de grote waterschaarste hier. Daarnaast blijven we ons natuurlijk inzetten op het gebied van logistiek, daarvoor zullen we ook aanwezig zijn bij enkele evenementen dit jaar.

Naar aanleiding van de zeer geslaagde #2307 Challenge zullen wij ook gaan inzetten op verschillende bijeenkomsten voor jonge Omani's over het opzetten van een bedrijf en bedrijfsvoering, waarvoor we interessante sprekers uit Nederland uitnodigen om in Oman te vertellen over hun kennis en hun ervaringen te delen. Dit doen wij in samenwerking met Riyadh en The Lounge, de organisaties waarmee we ook de #2307 Challenge hebben georganiseerd.

De Ramadan begint begin juni en daarmee breekt voor ons een rustige periode aan om (zoals velen) aan de hitte te ontsnappen met een vakantie. Daarnaast zal Angélique Eijpe, plaatsvervangend ambassadeur, ons in de zomer gaan verlaten voor een sabbatical. Haar vervanger zullen wij in de volgende editie van de Raskrabbel aan u voorstellen.

Blijf op de hoogte!

Volg ons op <https://www.facebook.com/DutchEmbassyOman> en www.twitter.com/NLinOman om op de hoogte te blijven van de activiteiten van de Nederlandse ambassade.

A BIG THANK YOU TO THE GOLD SPONSORS

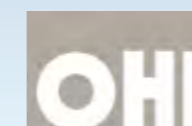
who made the Kinderfeest 2016 possible, an event so many children look forward to and where sweet memories are made

THALES

WorleyParsons

resources & energy

On behalf of the Dutch Committee and the Kinderfeest Committee

KONINGSBORREL

VRIJMARKT

Financiële perikelen

Lage rente

Geachte expat,

De huidige lage rente heeft veel effect op de rente die u ontvangt op uw spaargeld. Er zijn echter nog meer effecten, zoals op de hypotheekrente, de woningmarkt (voordelig) en op uw pensioen (nadelig). Tot slot het effect op uw rendement als u belegt. Naarmate deze lage rente langer aanhoudt, wegen de voor- en nadelen steeds zwaarder. Eerst kijken we naar de huizenmarkt, daarna naar de pensioenen en tot slot naar sparen en beleggen.

Woningmarkt

De hypotheekrente staat op een 'all time low'. Als u het een beetje slim aanpakt, kunt u daarvan voor lange tijd profiteren. Een belangrijke factor in de woningmarkt is de betaalbaarheid. Die hangt, naast de koopprijs en de hypotheekrente, af van het gemiddelde inkomen. Specifiek het percentage van dit (netto) inkomen dat u aan wonen uitgeeft telt hierbij. Die betaalbaarheid fluctueert sterk door de jaren heen. Hoe lager hij is, hoe beter u uw woning kunt betalen omdat u dan minder van uw netto-inkomen aan wonen uitgeeft. Na de crisis daalden de inkomens, de hypotheekrente en de huizenprijzen. Daardoor nam de betaalbaarheid sterk af en wel van 28% van het inkomen naar ongeveer 16%. Op dit moment stijgen de inkomens licht en dan zou de betaalbaarheid iets moeten stijgen. Aan de andere kant zien we ook de huizenprijzen stijgen, waardoor de betaalbaarheid weer wat zou moeten dalen. De betaalbaarheid stijgt echter toch alweer sinds 2013 en dat komt door de joker in het spel, de historisch lage hypotheekrente. Die stuwt de prijzen omhoog op dit moment. De vraag is dan wat er gaat gebeuren als de hypotheekrente weer zou gaan stijgen, en dat gaat gebeuren, we weten alleen niet wanneer. Wat u daarmee 'moet', hangt af van uw persoonlijke situatie. Op mijn site staan wat uitgewerkte mogelijkheden onder de tab 'Hoe werken wij/downloads'.

Pensioen

Een ander effect van de lage rente is de invloed op uw reeds opgebouwde of later nog op te bouwen pensioen. Pensioenfondsen zijn naast de inleg en de behaalde rendementen (zo'n 7% per jaar over de laatste 20 jaar) erg afhankelijk van hun zogenaamde dekkingsgraad. Deze dekkingsgraad is niets anders dan een optelsom van de verplichtingen die het fonds heeft aan

haar deelnemers. Om deze verplichtingen uit te rekenen is het toekomstige rendement natuurlijk belangrijk. Den Haag heeft bepaald dat je daarvoor een veilig percentage moet nemen. Dat was vroeger 4% en is nu afhankelijk van een marktrente (rentetermijnstructuur). Die is op dit moment ongeveer 1% en daalt. Dat is een verschil van ruwweg 3% met vroeger. Ieder procent heeft een invloed op de dekkingsgraad van ongeveer 15-16%. Dat betekent dat de dekkingsgraad van een gemiddeld pensioenfonds, alleen door deze wetswijzigingen al met ongeveer 45% (3x15%) is gedaald. Daarnaast neemt de levensverwachting sneller toe dan gedacht, dus uw pensioenfondsen moeten u langer betalen. Gevolg: een nog lagere dekkingsgraad. Bij de meeste pensioenfondsen worden daarom de uitkeringen niet meer jaarlijks aangepast aan de inflatie (geïndexeerd). Dat is niet zo erg voor een paar jaar, maar bij veel fondsen is dit al zo sinds 2009 en dan ga je het echt merken. Bovendien komt er een andere door Den Haag ingestelde grens in zicht, namelijk de 90% dekkingsgraad. Dan wordt er niet alleen niet geïndexeerd, maar ook verplicht gekort op uw pensioen. Als dat gebeurt, is de impact mogelijk veel groter dan die van die lage hypotheekrente. De conclusie over het effect van een lage rente op uw pensioen is, dat u de komende jaren niet moet rekenen op indexatie (inflatiecorrectie) en dat betekent dat uw pensioen steeds lager wordt in koopkracht.

Toekomstige rendementen

Als uw pensioen inderdaad minder zou worden, dan kunt u daar wat aan doen door zelf voor wat extra geld te zorgen. Pensioen is per slot van rekening niets anders dan uitgestelde consumptie plus wat rendement. Eerst echter een korte uitleg waar u op moet letten als we het over rendement hebben. Het enige dat uiteindelijk telt als u spaart of belegt, is wat u op uw bankrekening hebt staan. Meteen daarna telt: wat u daar vervolgens van kunt kopen. Bij sparen is het relatief simpel. Er zijn geen kosten, dus uw bruto- en uw nettorendement zijn hetzelfde. Er zijn echter wel belastingen (niet in Oman, maar later wel in Nederland) en dan is er de inflatie. De belastingen moet u gewoon betalen en als u het rendement corrigeert voor inflatie noemen we dit het reële rendement.

Sparen

Met de huidige lage spaarrente is het onmogelijk om de belastingen en de inflatie buiten de deur te houden. In Oman betaalt u weliswaar

geen belasting, maar de inflatie is hoger dan de spaarrente en u wordt dus langzaam armer. Inflatie is een sluipmoordenaar omdat hij ieder jaar een klein stukje van uw koopkracht opeet. Net zoals een kikker in een pan met water, merken we er niets van als we de pan langzaam opwarmen. Maar als we zouden zeggen dat u in een keer 40% van uw geld kwijt was, sprong u onmiddellijk uit de pan. Doen we het met 2% per jaar, dan blijft u rustig zitten tot het water kookt. Ons brein is niet geschikt voor de lange termijn en totaal niet toekomstgericht. Uitstelgedrag is de grootste frustratie van een financieel planner en belangrijker: zeer slecht voor uw financiële gezondheid. Vermogen opbouwen gaat niet vanzelf. U kunt meerdere dingen doen om uw spaarrente op te krikken; hogere rente zoeken bij een andere bank, belasting ontduiken of gaan beleggen.

Rente

Een hogere rente vindt u bij banken die een hoger faillissementsrisico hebben. Als u niet weet hoe u dat risico moet beoordelen, dan zou ik niet te veel geld bij één bank neerzetten. Brengt u uw geld naar Nederland of in ieder geval naar Europa, dan geldt het depositogarantiestelsel. U bent tot €100.000 (€200.00 bij een en/of rekening) gedekt en dat is per bank. In Nederland zien we op dit moment hoge rentes (meer dan 2%) bij onder andere Bulgaarse banken. Dat betekent dat in eerste instantie de Bulgaarse banken samen garant staan en uiteindelijk, als het dan toch fout gaat, de Bulgaarse regering. Als u daar vertrouwen in hebt, kunt u dus uw spaaropbrengst aardig verhogen. Ik heb mijn twijfels (en adviseer om het niet te doen aan mijn klanten). Dus de boodschap is: let ook op uw risico (faillissementsrisico, valutarisico en kosten) en niet alleen op uw rendement.

Belasting

Belasting ontduiken was altijd populair en ik kom nog steeds veel mensen tegen met zogenaamde offshore accounts. De 'Panama Papers' zijn hier een teken aan de wand. Er is een langlopend traject ingezet in Europees verband om belastingontduiking terug te dringen. Ook de VS laten zich hier niet onbetuigd. Nederland loopt daarbij voorop en heeft met ongeveer 100 landen belastingverdragen gesloten. Vergeet belastingontduiking, in welke vorm dan ook, als u straks weer in Nederland (of in Europa) woont. Ontduiking was echt vorige eeuw. Als u meer op uw bankrekening wilt (voor later) zit er eigenlijk maar een ding op en dat is beleggen.

Beleggen

Beleggen kan gevaarlijk zijn als risico's over het hoofd worden gezien. Veel beleggingen zijn daarnaast niet transparant over het verwachte rendement en over de kosten. De basisregels bij beleggen zijn: let op uw kosten, op de spreiding van uw risico en op de liquiditeit. Liquiditeit wil zeggen dat u ervan af kunt als u dat wilt. Gebrek aan liquiditeit is bijvoorbeeld een groot nadeel bij beleggen in onroerend goed, bijvoorbeeld een zomerhuis. Dat is alleen verantwoord als u zeker weet dat u dat geld voor een lange periode kunt missen. Met andere woorden: zo'n belegging hoort alleen thuis in een groot vermogen of als u zeker weet dat u het geld niet ergens anders voor nodig hebt. In Nederland zien we door de zoektocht naar rendement weer heel veel zomerhuizen en scheepvaart-cv's en dergelijke langskomen met hele hoge 'gegarandeerde' rendementen. Een betere contra-indicator is er niet. Als dit zulke mooie beleggingen waren, waarom wordt er dan mee geadverteerd?

Risicospreiding

Spreiding van het risico betekent niet twee huizen kopen in plaats van een. Ook vijf aandelen kopen is geen spreiding. Spreiding gaat veel verder. Als u een aandeel (Shell) in portefeuille hebt en het bedrijf gaat failliet dan bent u alles kwijt. Als u dan ook nog voor dit bedrijf werkt, verliest u ook nog uw baan. Dit is stapeling van risico in optima forma. Bij vijf aandelen is het iets beter, maar het verlies bij faillissement is noch steeds 20%. Heeft u 2000 aandelen dan merkt u een faillissement meer of minder niet eens. Een ander voordeel van spreiding over zoveel mogelijk soorten van beleggingen is dat de kans groter wordt dat verliezen gecompenseerd worden door winsten elders. Dat vermindert uw risico omdat uw opbrengsten stabiel worden. U moet uw 2000 aandelen dus mengen met andere beleggingen. Moderne portefeuilles voldoen aan die eis. Echter, het belangrijkste bij beleggen is misschien wel dat u op uw kosten let. Daarover hebben we het de volgende keer.

Mocht u vragen hebben over het bovenstaande of willen reageren, dan kunt u mailen naar: Henk@PlanningMasters.nl

Uw Raskrabbelaar
Henk Vriesman MFP CFP®
DSI Beleggingsadviseur

Planning Masters
masters in financial planning

Drikkbord

RAHRC LIBRARY DUTCH LIBRARIAN

WE NEED A NEW DUTCH LIBRARIAN. THE JOB INVOLVES THE PURCHASE OF BOOKS AND PREPARING THEM FOR THE SHELVES. THE JOB CAN BE SHARED OR DONE INDIVIDUALLY. THE OTHER LIBRARY VOLUNTEERS ARE ALSO WILLING TO ASSIST. TRAINING IS PROVIDED.

If you are interested, please visit the library or email us
alfahal2@omantel.net.om

HOLLANDE
NIEUWE

WELKOM!

Tim Goudsmid

Jennifer Debrauwer, Paul Bosch en Sophie

NIEUWE NEDERLANDERS EN NEDERLANDSTALIGEN IN OMAN

GEBOREN^{c+5}

Valentijn

28 februari 2016

Zoon van
Jaap en Marjon van Dijk

NEDERLAND

GEBOREN^{c+}

Oliver

13 maart 2016

Zoon van
Mark en Pamela Holst
broertje van Floris en Pippa

NEDERLAND

GEBOREN^{c+5}

Mia

24 maart 2016

Dochter van
Maurice van de Rijzen en Hinke Catsburg
zusje van Nino, Mara en Jente

NEDERLAND

TANDARTS PEYE (PETER) VLOT

ORTHODONTIST MICHAEL DE WORSOP

Qurum Medical Centre, 61 Al Ilam Street, Medinat Al Ilam

Voor afspraken bel: **24692898 / 24692856**

www.qurummedicalcentre.com

THE PERFECT GETAWAY MILLENNIUM RESORT IN MUSANNAH

- *Seafront beach resort*
- *Fully serviced apartments*
- *Tantalizing food and beverage outlets*
- *Spa and fitness centre*
- *Beach club with pool bar*
- *Swimming pools including exclusive private ladies pool*
- *Kids park and turtle splash*
- *Tennis courts*
- *18 hole mini golf course*
- *Oman Sail water sport and dive centre*
- *54 Berth Marina*

MILLENNIUM
RESORT
MUSSANAH, OMAN

You are the Centre of Our World

For bookings, call +968 26871518

Email: reservations.mrmo@millenniumhotels.com

A Member of Millennium Hotels and Resorts

   MRMMUSSANAH

www.millenniumhotels.com